

Zabezpečení požární ochrany ve Vojenském újezdě Libavá vojenskou hasičskou jednotkou

Martin Šertler

Bakalářská práce
2014

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav krizového řízení
akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Martin Šertler**
Osobní číslo: **L11295**
Studijní program: **B3909 Procesní inženýrství**
Studijní obor: **Ovládání rizik**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Zabezpečení požární ochrany ve Vojenském újezdě
Libavá vojenskou hasičskou jednotkou**

Zásady pro vypracování:

1. Zpracujte rešerši ve vztahu k předmětné problematice s důrazem na legislativu a monografie
2. Analyzujte problematiku Požární ochrany ve vztahu k jejímu místu a poslání se zaměřením na organizační strukturu a její perspektivní vývoj
3. Zhodnoťte úroveň zabezpečení Požární ochrany v AČR s případnými doporučeními a návrhy ke zlepšení stávajícího stavu

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] FIALA, Miloš a Josef VILÁŠEK. Vybrané kapitoly z ochrany obyvatelstva. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1856-2.

[2] MINISTERSTVO OBRANY ČESKÉ REPUBLIKY. Vojenské újezdy Armády České republiky. Praha: AVIS, 2006, 288 s. ISBN 80-7278-345-9.

[3] VÍŠEK, J. Organizace záchranných činností v České republice. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2012. ISBN 978-80-7452-28.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

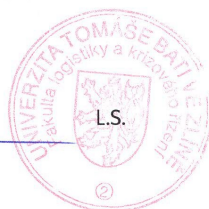
Vedoucí bakalářské práce: **doc. Václav Lošek, CSc.**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce: **21. února 2014**

Termín odevzdání bakalářské práce: **9. května 2014**

V Uherském Hradišti dne 21. února 2014

prof. PhDr. Ivo Barteček, CSc.
děkan

doc. PhDr. Ferdinand Mazal, CSc.
ředitel ústavu

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v archivu Fakulty logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval/a samostatně a použitou literaturu jsem citoval/a. V případě publikace výsledků budu uveden/a jako spoluautor/ka
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V Uherském Hradišti dne 20.4.2014

.....
podpis studenta/ky

ABSTRAKT

Bakalářská práce „Zabezpečení požární ochrany ve vojenském újezdu Libavá vojenskou hasičskou jednotkou“; je jen dílčí částí z celkové problematiky zabezpečení požární ochrany v Armádě České republiky. Práce pojednává o způsobu zabezpečení požární ochrany vojenskou hasičskou jednotkou ve vojenském újezdu Libavá. Práce je rozdělena do dvou částí. Teoretická část je zaměřena na legislativu spojenou s požární ochranou, základní úkoly vojenské hasičské jednotky, organizace, způsobilost k výkonu služby, materiální zabezpečení. Praktická část práce popisuje Vojenský újezd Libavá, způsob zabezpečení požární ochrany Vojenského újezdu Libavá vojenskou hasičskou jednotkou a její odbornou přípravu v rámci námětového cvičení.

Klíčová slova: organizace, odborná příprava, požár, požární ochrana, vojenská hasičská jednotka

ABSTRACT

This bachelor thesis "Security of the Fire Protection in Libavá Military Training Area ensured by Military Fire Brigade" is an initial attempt to partly investigate the problematic of the fire protection within bounds of the Army of the Czech Republic. The study describes providing and ensuring of the fire protection in the military training area called Libavá by military fire unit.

The thesis is divided into two parts. The first theoretical part is focused on the legislation relating to the fire protection, to the basic tasks of the military units, to the organization of the fire prevention, to the competencies for duty, and to the material support. In the second part, the military training area called Libavá as well as the methods of the fire protection used by the military fire units are discussed. Besides this, an extensive survey of the professional training of the fire units tested within a frame of the thematic exercise is included in the later part of the study.

Keywords: organization, professional training, fire, fire protection, military fire brigades/units

V první řadě bych touto cestou poděkoval doc. Václavu Loškovi, CSc., mému vedoucímu bakalářské práce, za jeho odborné rady, ochotu a za spolupráci při konzultaci. Dále bych rád poděkoval příslušníkům Vojenských hasičských jednotek a pracovníkům Státního odborného dozoru za poskytnuté informace a cenné rady.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 POŽÁRNÍ OCHRANA V ARMÁDĚ ČESKÉ REPUBLIKY	11
1.1 HISTORIE POŽÁRNÍ OCHRANY V ARMÁDĚ ČESKÉ REPUBLIKY	11
1.2 SOUČASNÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA POŽÁRNÍ OCHRANY	11
1.3 VOJENSKÉ ÚJEZDY	16
2 VOJENSKÉ HASIČSKÉ JEDNOTKY	18
2.1 ZÁKLADNÍ ÚKOLY JEDNOTEK.....	19
2.2 ORGANIZACE ŘÍZENÍ A SYSTÉM SLUŽEB.....	19
2.2.1 Výkon služby na úseku chemické služby, technické služby, strojní služby, spojové a informační služby	21
2.3 POVINNOSTI ČLENŮ VOJENSKÝCH HASIČSKÝCH JEDNOTEK	22
2.4 ZPŮSOBILOST ZAMĚSTNANCŮ K VÝKONU SLUŽBY U VOJENSKÝCH HASIČSKÝCH JEDNOTEK	24
2.4.1 Odborná způsobilost.....	24
2.4.2 Odborná příprava.....	26
2.4.3 Specializační kurzy	28
2.5 MATERIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ VOJENSKÝCH HASIČSKÝCH JEDNOTEK	29
2.6 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM.....	30
2.6.1 Složky integrovaného záchranného systému.....	31
3 VÝKON STÁTNÍHO POŽÁRNÍHO DOZORU	32
II PRAKTICKÁ ČÁST	34
4 VOJENSKÝ ÚJEZD LIBAVÁ	35
4.1 HISTORIE VOJENSKÉHO ÚJEZDU	35
4.2 STÁTNÍ SPRÁVA	36
4.3 VYUŽITÍ A ZPŘÍSTUPNĚNÍ ÚZEMÍ VOJENSKÉ ÚJEZDU	36
4.4 VYUŽITÍ A VYBAVENÍ VOJENSKÉHO VÝCVIKOVÉHO PROSTORU.....	36
4.4.1 Výcviková zařízení.....	37
4.4.2 Ubytovací zařízení.....	38
4.4.3 Logistická zařízení	38
4.5 POŽÁRNĚ TECHNICKÝ POPIS OBJEKTŮ	38
5 VOJENSKÁ HASIČSKÁ JEDNOTKA LIBAVÁ	40
5.1 STANOVIŠTĚ VOJENSKÝCH HASIČSKÝCH JEDNOTEK.....	40
5.1.1 Složení směny vojenské hasičské jednotky.....	41
5.1.2 Materiální zabezpečení vojenské hasičské jednotky Libavá	42
5.2 VÝKON SLUŽBY V OPERAČNÍM ŘÍZENÍ	42
5.2.1 Taktický postup vojenské hasičské jednotky	44

5.3	ANALÝZA ZÁSAHŮ VOJENSKÉ HASIČSKÉ JEDNOTKY	49
6	TAKTICKO-SOUČINOSTNÍ CVIČENÍ S INTEGROVANÝM ZÁCHRANÝM SYSTÉMEM	52
6.1	CÍL CVIČENÍ.....	53
6.2	NÁMĚT CVIČENÍ.....	53
6.3	ZÚČASTNĚNÉ SLOŽKY INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU	56
	ZÁVĚR	58
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	59
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	62
	SEZNAM OBRÁZKŮ	63
	SEZNAM TABULEK.....	64
	SEZNAM PŘÍLOH.....	65

ÚVOD

Již od nepaměti se lidé snažili zvládat ničivá řádění požárů a zamezit tak velkým škodám na jejich majetku.

Téma zabezpečení požární ochrany ve Vojenském újezdu vojenskou hasičskou jednotkou, jsem si zvolil především z toho důvodu, že jsem v minulosti pracoval v součinnosti s vojenskou hasičskou jednotkou, která byla a je součástí logistického zabezpečení a v současné době zabezpečují požární ochranu ve vojenských objektech.

Především je zapotřebí zdůraznit, že hasičské jednotky Armády České republiky na rozdíl od hasičských jednotek, které jsou součástí hasičského záchranného sboru, plní svoje úkoly především v oblasti represe.

Cíl bakalářské práce je zaměřen na analýzu a vysvětlení zabezpečení požární ochrany vojenskou hasičskou jednotkou, její vývoj a současnost se zaměřením na činnost hasičské jednotky ve Vojenském újezdu Libavá.

Při zpracování bakalářské práce jsem vycházel převážně ze zákonů, normativních výnosů, odborných vojenských předpisů a internetových zdrojů. Použil jsem analyticko-syntetickou metodu.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 POŽÁRNÍ OCHRANA V ARMÁDĚ ČESKÉ REPUBLIKY

Základním úkolem požární ochrany u všech vojenských útvarů a zařízení je především chránit životy a zdraví vojáků a zaměstnanců resortu Ministerstva obrany (dále jen „MO“). Zároveň preventivní činností v oblasti požární ochrany předcházet vzniku mimořádných událostí a to zejména požárům při střelbách ve vojenských výcvikových prostorech (dále jen „VVP“) a při požárně nebezpečných činnostech (svažování, manipulace s municí, s hořlavými kapalinami, apod.).

Za uplynulých více jak 20 let prošla Armáda České republiky (dále jen „AČR“) v oblasti zabezpečení požární ochrany řadou významných změn. Jednalo se především o změny v legislativě, v personální, organizační, taktické a technické činnosti. Vývoj přinesl změny nejen v oblasti školení výcviku hasičů a specialistů vojenských hasičských jednotek ale i řadových zaměstnanců MO.

1.1 Historie požární ochrany v Armádě české republiky

Historie požární ochrany v AČR má dlouholetou tradici. Nedodržováním pravidel požární ochrany, nedbalostí, provozními či stavebními závadami byly způsobeny AČR značné ztráty jak na majetku, tak i na životech. Hlavním úkolem tehdejší obrany státu bylo chránit zdraví pracujících a jejich životy a všechny hodnoty svěšené pracujícím lidem Československé lidové armádě před škodami, které způsobují požáry a jiné živelné pohromy.

Jeden z vůbec prvních odborných dokumentů, který řeší požární ochranu v armádě, je předpis Požární ochrana vojenských objektů. Tento předpis vycházel ze Zákona o požární ochraně č. 18 z roku 1958 a byl vydán výhradně pro služební potřebu v roce 1962. Tento předpis, stejně jako novelizovaný v roce 1982 s názvem „*Požární ochrana v československé lidové armádě*“ Stav-1-3, již řešil konkrétní organizace a řízení požární ochrany, požáry, jejich hašení a vyšetřování, techniku požární ochrany a hlavní zásady požární ochrany ve speciálních objektech a výcvikových prostorech. [27]

1.2 Současná právní úprava požární ochrany

Právní úpravu požární ochrany představuje především zákon ČNR č. 133/1985 Sb., o požární ochraně (dále jen „zákon o požární ochraně“) a na jeho základě vydané prováděcí předpisy. Zákon o požární ochraně prošel za dobu své platnosti několika významnými

změnami, které je vhodné ve vztahu k požární prevenci připomenout. Zásadní změna zákona reagující na společensko-ekonomické změny přišla se zákonem č. 203/1994 Sb., a mimo jiné spočívala v rozdílném nastavení rozsahu povinností pro právnické a podnikající fyzické osoby, tehdy v závislosti na požárním nebezpečí objektů nebo činností. Další změnou provedenou zákonem č. 237/2000 Sb., se již zákon o požární ochraně v oblasti naplňování povinností právnických a podnikajících fyzických osob v podstatě dostal do současně platného znění.

Kromě zákona o požární ochraně se však oblasti požární ochrany dotýkají i právní předpisy z jiných oblastí a z těch nejvýznamnějších je třeba zmínit zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen „stavební zákon“) a zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

V následujícím přehledu se pokusím stručně charakterizovat nejvýznamnější právní předpisy dotýkající se oblasti požární ochrany.

Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně

Zákon stanoví podmínky pro účinnou ochranu života a zdraví občanů a majetku před požáry. Ukládá povinnosti pro ministerstva a jiné správní úřady, právnické a fyzické osoby, stanoví postavení a působnosti orgánů státní správy a samosprávy na úseku požární ochrany.

Základním principem zákona ve vztahu k právnickým a podnikajícím fyzickým osobám je rozdílné nastavení povinností v závislosti na míře požárního nebezpečí provozovaných činností. Rozsah povinností pro jednotlivé kategorie právnických a podnikajících fyzických závisí na tom, jakou provozovanou činnost právnická nebo podnikající fyzická osoba vykonává.

Zákon dále stanoví základní povinnosti fyzických osob v oblasti požární ochrany - při předcházení vzniku požáru a po vzniku požáru a rovněž určuje orgány a činnost státního požárního dozoru a stanoví postihy vyplývající z porušení právních předpisů.

Významná část zákona upravuje činnost jednotek požární ochrany.

Vyhláška č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci)

Vyhláška uvádí podrobnosti k ustanovení Zákona o požární ochraně - definuje některé pojmy v oblasti požární ochrany, stanoví zajištění podmínek požární bezpečnosti u právnických a fyzických osob. Jedná se o podrobnosti upravující mimo jiné vybavení prostor právnických osob a podnikajících fyzických osob věcnými prostředky požární ochrany a požárně bezpečnostními zařízeními a podmínky pro jejich provoz, dále stanoví způsob vytváření podmínek pro hašení požárů a pro záchranné práce, lhůty a způsob provádění pravidelných kontrol dodržování předpisů o požární ochraně, způsob stanovení podmínek požární bezpečnosti a postup při posuzování požárního nebezpečí, postup při ověřování odborné způsobilosti, provádění odborné přípravy a školení zaměstnanců o požární ochraně z hlediska obsahu, rozsahu a četnosti.

Ve vyhlášce jsou dále uvedeny druhy dokumentace požární ochrany, její obsah a způsob vedení této dokumentace.

Vyhláška dále upravuje obsah a rozsah požárně bezpečnostního řešení a stanoví některé podmínky požární bezpečnosti u fyzických osob - řeší používání a provozování tepelných spotřebičů, komínů a kouřovodů a skladování a ukládání hořlavých a požárně nebezpečných látek.

Další část vyhlášky upravuje způsob a výkon státního požárního dozoru.

Vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany ve znění pozdějších předpisů

Tato vyhláška upravuje především postup při zřizování jednotek požární ochrany, stanoví požadavky na vybavení jednotek a používání požární techniky a věcných prostředků požární ochrany a barevné označení vozidel, lodí a letadel jednotek požární ochrany a stanoví podmínky akceschopnosti jednotek požární ochrany včetně provádění odborné přípravy a získávání a ověřování odborné způsobilosti.

Nařízení vlády č. 352/2003 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti zaměstnanců jednotek hasičských záchranných sborů podniků a členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí nebo podniků

V tomto nařízení vlády jsou stanoveny druhy preventivních zdravotních prohlídek a jejich náplň a dále jsou stanoveny požadavky na zdravotní způsobilost hasičů v uvedených druzích jednotek.

Vyhláška č. 35/2007 Sb., o technických podmínkách požární techniky se změnami provedenými vyhláškou č. 53/2010 Sb.

Vyhláška stanoví technické podmínky pro požární automobily.

Vyhláška č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb, ve znění vyhlášky č. 268/2011 Sb.

Vyhláška se zabývá oblastí požární ochrany staveb, tím že stanoví požadavky na navrhování, výstavbu a užívání stavby z hlediska požární ochrany. Význam spočívá také v tom, že postupy a některá ustanovení českých technických norem stanoví jako závazné.

Nařízení vlády č. 91/2010 Sb., o podmínkách požární bezpečnosti při provozu komínů, kouřovodů a spotřebičů paliv

Tento předpis stanoví povinnosti při provozu komínů, kouřovodů a spotřebičů paliv a dále mimo jiné stanoví lhůty a způsob kontrol a čištění spalinových cest.

Zákon č. 22/1997 Sb., zákon o technických požadavcích na výrobky

Zákon upravuje oblast národních technických norem (definice, vydávání a použití) a přejímání technických předpisů upravujících zejména požadavky na výrobky, které by mohly svými vlastnostmi ohrozit veřejný zájem na ochraně života a zdraví, majetku a přírodního prostředí, včetně stanovení postupů posuzování shody. Zákon definuje České technické normy, harmonizované a určené technické normy, řeší jejich tvorbu a vydávání.

Zákon č. 183/2006 Sb., o územní plánování a stavebním řádu ve znění pozdějších předpisů

Tento zákon a s ním související právní předpisy výrazným způsobem ovlivňují oblast požární bezpečnosti staveb a výkon státního požárního dozoru v této oblasti.

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce ve znění pozdějších předpisů

Oblasti požární ochrany se dotýká i zákoník práce, zejména v těch ustanoveních, která řeší bezpečnost a ochranu zdraví při práci.

Zde je vhodné některá ustanovení konkrétně uvést, tedy jedná se o §103 odst. 2 upravující povinnost zaměstnavatele zajistit svým zaměstnancům školení mj. zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a na něj navazující ustanovení §349, který mezi výše uvedené předpisy řadí i předpisy o požární ochraně.

Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon) se změnami provedenými zákonem č. 279/2013 Sb.

Zákon stanoví klasifikaci chemických látek a směsí a mezi skupinami nebezpečnosti mají z hlediska požární ochrany význam především látky a směsi klasifikované jako oxidující, extrémně hořlavé, vysoce hořlavé a hořlavé.

Vyhláška č. 255/1999 Sb., o technických podmínkách věcných prostředků požární ochrany, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška stanoví technické podmínky vybraných věcných prostředků požární ochrany (radiostanice, přilby, dýchací přístroje, motorové stříkačky, ochranné oděvy, protichemické oděvy, pracovní stejnokroje, trička, pulovry), jejichž splnění je podmínkou pro jejich zařazení do vybavení jednotek požární ochrany.

Vyhláška č. 87/2000 Sb., kterou se stanoví podmínky požární bezpečnosti při svařování a nahřívání živců v tavných nádobách

Vyhláškou je definován pojem svařování pro účely požární ochrany a jsou stanoveny podmínky pro zahájení svařování a po skončení svařování. Dále jsou zde uvedena základní a zvláštní požárně bezpečnostní opatření a je stanoveno, kdy se nesmí svařování zahájit.

Nařízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně se změnami provedenými nařízením vlády č. 498/2002 Sb.

Tímto nařízením vlády jsou stanoveny druhy dokumentace požární ochrany, které vedou kraje a obce a je zde rovněž určen jejich obsah a způsob vedení. Část této dokumentace má vazbu i na naplňování povinností právnických a podnikajících fyzických osob, např. dokumentace k zabezpečení požární ochrany v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru, dokumentace o zabezpečení požární ochrany v budovách zvláštního významu a především

dokumentace k zabezpečení požární ochrany při akcích, kterých se zúčastňuje větší počet osob. V uvedených druzích dokumentace jsou zejména stanoveny podmínky k zajištění požární ochrany.

Nařízení vlády dále stanoví minimální podmínky a rozsah poskytování péče pro osoby, které se podílí na zásahu jednotek požární ochrany.

Pro jednotky sboru dobrovolných hasičů obcí je tímto nařízením stanoven systém pracovní pohotovosti včetně odměn za tuto pohotovost, způsob poskytování náhrad ušlého výdělků členům jednotek sboru dobrovolných hasičů obce a jsou stanoveny podmínky akceschopnosti jednotek sboru dobrovolných hasičů vybraných obcí.

Zabezpečení požární ochrany v AČR se dále řídí čl. 5 Základního řádu ozbrojených sil ČR, předpisem Vševojsk 1-1, kde jsou stanoveny povinnosti funkcionářů k zabezpečení požární ochrany. Při výcviku a v operacích se řídí předpisem Vševojsk 2-5. Dále pak Rozkazem ministra obrany č. 31 k výkonu požárního dozoru v resortu obrany z roku 2005. Vojenské hasičské jednotky k zabezpečení realizace § 65a zákona o požární ochraně, se řídí normativním výnosem ministerstva obrany č. 102 z roku 2013 a standardy NATO STANAG 7132 Ed. 2 Požadavky na osobní ochranné prostředky a vybavení pro hasičskou a záchrannou činnost, STANAG 7145 Ed. 5 Minimální úroveň připravenosti a odborných znalostí hasičů a STANAG 7162 Ed. 1 Standardizace programu pro udržování tělesné zdatnosti hasičů v působnosti Ministerstva obrany.

1.3 Vojenské újezdy

Vojenské újezdy (dále jen „VÚj“), jako zvlášť vyčleněná území pro potřeby obrany státu, byly ve stávajících hranicích zřízeny na základě zákona č. 169/1949 Sb., o vojenských újezdech, ve znění pozdějších předpisů. V roce 1999 Parlament České republiky schválil zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, který v části šesté obsahuje základní ustanovení o vojenských újezdech. Podle tohoto zákona je pro výcvik ozbrojených sil zřízeno pět vojenských újezdů:

- VÚj Boletice, kraj Jihočeský, rozloha 21 953 ha,
- VÚj Brdy, kraj Středočeský, rozloha 26 009 ha,
- VÚj Březina, kraj Jihomoravský, rozloha 15 817 ha,

- VÚj Hradiště, kraj Karlovarský, rozloha 33 161 ha,
- VÚj Libavá, kraj Olomoucký, rozloha 32 724 ha.

Pro výcvik ozbrojených sil jsou na území VÚj zřízeny vojenské výcvikové prostory a zařízení (dále jen „VVP“). Tvoří je soubor střelnic, cvičišť, ubytovacích objektů, cest pro pásová vozidla, pozemních komunikací a ostatních vojenských účelových zařízení, včetně vodních ploch a pozemků, určených k výcviku ozbrojených sil. [2]

Obrázek 1: Vojenské újezdy ČR [28]

Problematika požární ochrany je u Armády České republiky věnována dlouhodobě náležitá pozornost. Aplikovány jsou legislativní normy obecné platnosti, jakož i specifické předpisy vztažné k jedinečným úspěchům požární ochrany v AČR. Centrem pozornosti u předmětné oblasti jsou vojenské újezdy.

2 VOJENSKÉ HASIČSKÉ JEDNOTKY

V době před zavedením profesionální armády byly ve vojenských útvech vytvářeny vojenské hasičské jednotky (požární družstva) z řad vojáků základní služby a občanských zaměstnanců vojenské správy, kteří byly školeni jak po teoretické, tak po praktické stránce v oblasti požární ochrany. Hlavním úkolem těchto jednotek bylo v případě vzniku požáru prvotní hašení požáru do příjezdu profesionálních hasičů hasičského záchranného sboru kraje (dále jen „HZS“).

Podle předpisu Stav-1-3 byla vytvářena vojenská požární jednotka ve VVP v počtu osob 1+8 až 1+18, pro ochranu letištních objektů požární jednotka v počtu osob 1+8 a v muničních skladech v počtu osob 1+4 až 1+18. Každá jednotka byla vybavena přenosnou požární stříkačkou. [22]

Od roku 1997 byly u vybraných útvarů zřizovány vojenské hasičské záchranné sbory. Jednalo se především o muniční sklady, vojenská letiště, VVP a vybrané útvary MO.

Vojenské hasičské jednotky (dále jen „VHJ“) jsou zřízeny v souladu se zákonem o požární ochraně podle § 65a Vojenská hasičská jednotka. VHJ je složena z vojáků a občanských zaměstnanců a řídí se zákonem o požární ochraně, prováděcími vyhláškami a dalšími předpisy a normami, základním řádem AČR, normativním výnosem ministerstva obrany, předpisem Vševojsk-1-1, předpisy a standardy NATO.

Vojenské hasičské jednotky se na základě § 65, odst. 1, zákona o požární ochraně považují za jednotky hasičského záchranného sboru podniku. Nutnost zřízení VHJ v rezortu MO je dána § 67 v návaznosti na výsledky posouzení požárního nebezpečí podle § 4, odst. 2 a 3 zákona o požární ochraně.

Vojenské hasičské jednotky se zřizují:

- ve vojenských újezdech,
- u centra zabezpečení munice,
- u leteckých základen,
- u specializovaných zařízení.

U ostatních vojenských objektů, bez provozovaných činností s vysokým požárním nebezpečím je v případě požáru nebo jiné mimořádné události povolána jednotka HZS kraje prostřednictvím linky tísňového volání. [27]

2.1 Základní úkoly jednotek

Základním úkolem VHJ je především chránit život a zdraví osob a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při jiných mimořádných událostech.

Kromě základních úkolů jednotky, které jsou stanoveny v ustanovení § 70 zákona o požární ochraně, jsou oprávněny poskytovat předem dohodnuté pohotovostní a jiné služby např.:

- požární asistenci,
- dopravu vody,
- asistenci při vojenské a jiné činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím,
- kontroly požární činnosti, apod.,

za předpokladu, že se jedná o práce a služby, které souvisejí se základní náplní jejich činnosti.

VHJ dále poskytuje pomoc v souladu s § 73 zákona o požární ochraně, která je poskytována na výzvu operačního a informačního střediska HZS při likvidaci požárů a mimořádných situací v civilním sektoru a stává se součástí integrovaného záchranného systému, které je věnována podkapitola 2.6. Pomoc poskytuje formou sil a prostředků, v rámci jejího hasebního obvodu. O vyčlenění těchto sil a prostředků rozhoduje velitel jednotky tak, aby byla zabezpečena akceschopnost VHJ pro potřeby AČR. [23]

2.2 Organizace řízení a systém služeb

V souladu § 4, vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany tvoří jednotku požární ochrany technika, věcné prostředky požární ochrany a velitelem stanovený počet příslušníků jednotky požární ochrany.

Výkon služby hasičů se organizuje na stanicích ve směně tak, aby po dobu 24 hodin byla zajištěna akceschopnost jednotky v základním početním stavu. Pouze výjimečně (v případech nemoci, dovolené apod.), lze akceschopnost jednotky zabezpečovat v minimálním početním stavu podle tabulky 1 a 2.

Jednotlivé směny jsou rozděleny do čtyř 12-ti hodinových cyklů. Střídání směn probíhá dle zpracovaného plánu výkonu služeb a to zpravidla v 07.00 hodin ráno a v 19.00 hodin večer podle tabulky 3 a 4.

Tabulka 1: Počty hasičů v jedné směně

Podle umístění	VHJ-U	VHJ-L	VHJ-M	VHJ-S
Základní početní stav hasičů v jedné směně	6	10	5	5
Minimální početní stav hasičů v jedné směně	4	9	4	4

[19]

Tabulka 2: Funkční složení směn při základním početním stavu

Funkce	VHJ-U	VHJ-L	VHJ-M	VHJ-S
Velitel směny	1	1	1	1
Technik	2	2	1	1
Strojník	2	2	1	1
Hasič (starší hasič)	1	5	2	2

[19]

Legenda:

VHJ-U – vojenská hasičská jednotka vojenských újezdů

VHJ-L – vojenská hasičská jednotka leteckých základen

VHJ-M – vojenská hasičská jednotka centra zabezpečení munice

VHJ-S – vojenská hasičská jednotka specializovaných zařízení

Tabulka 3: Plán výkonu služby ve vojenské hasičské jednotce *VÚ 1515 Praha*
v měsíci *lednu* 2014

Rozpis směn																															
Den	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Směna A	D	D	N	N					D	D	N	N					D	D	N	N					D	D	N	N			
Směna B			D	D	N	N					D	D	N	N					D	D	N	N					D	D	N	N	
Směna C					D	D	N	N					D	D	N	N					D	D	N	N					D	D	N
Směna D							D	D	N	N					D	D	N	N					D	D	N	N					D

[19]

Legenda: D – denní 7:00 až 19:00 hod; N – noční 19:00 až 07:00 hod.

Tabulka 4: Složení směn

Složení směn			
Směna A	Směna B	Směna C	Směna D
<i>jméno a příjmení</i>	<i>jméno a příjmení</i>	<i>jméno a příjmení</i>	<i>jméno a příjmení</i>
<i>jméno a příjmení</i>	<i>jméno a příjmení</i>	<i>jméno a příjmení</i>	<i>jméno a příjmení</i>
<i>jméno a příjmení</i>	<i>jméno a příjmení</i>	<i>jméno a příjmení</i>	<i>jméno a příjmení</i>

[19]

Za organizaci a výkon služeb odpovídá velitel vojenské hasičské jednotky. [19]

2.2.1 Výkon služby na úseku chemické služby, technické služby, strojní služby, spojové a informační služby

V rámci jednotky působí služby v souladu s § 5, Vyhlášky č. 274/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. Jedná se o službu:

- **chemickou** – která udržuje provozuschopnost věcných prostředků požární ochrany, zejména prostředků pro práci s nebezpečnými látkami, pro dekontaminaci, pro detekci plynů a nebezpečných látek, hasiv a prostředků pro práci pod hladinou, a dále poskytuje odbornou podporu při zásahu jednotek v prostředí nebezpečných látek na místě zásahu;

- **strojn** – která udržuje provozuschopnost požární techniky a věcných prostředků požární ochrany vybavených pohonnou částí včetně jejich základního příslušenství a hydraulických vyprošťovacích zařízení a zajišťuje údržbu opravárenských, diagnostických a dalších obdobných zařízení;
- **spojovou** - která udržuje v provozu linkové a rádiové přenosové prostředky včetně zařízení systému varování a vyrozumění včetně jejich koncových zařízení a provádí dohled rádiové sítě požární ochrany;
- **informační** - která udržuje v provozu informační systémy včetně koncových zařízení sítí a prostředky výpočetní techniky a provádí dohled přenosových sítí;
- **technickou** - udržuje provozuschopnost věcných prostředků požární ochrany, zejména požárních hadic, požárních armatur, záchranných pneumatických a vyprošťovacích zařízení bez motorového pohonu, prostředků pro práci ve výšce, nad volnou hloubkou nebo pro činnost na vodní hladině.

Vzhledem k tomu, že se u VHJ nezřizují speciální družstva pro jednotlivé služby, musí velitel VHJ, jednotlivé úkoly těchto služeb rozdělit mezi jednotlivé příslušníky jednotek tak, aby byla zachována akceschopnost jednotek. [14]

2.3 Povinnosti členů vojenských hasičských jednotek

Základní povinností všech zaměstnanců vojenských hasičských jednotek je v souladu s ustanovením § 69b, zákona o požární ochraně, plnit důsledně úkoly vyplývající ze základního poslání VHJ. Při zásahu na místě požáru nebo při záchranných pracích, při živelní pohromě nebo jiné mimořádné události plnit rozkazy velitele zásahu a pokyny svých nadřízených. Na místě zásahu musí dodržovat stanovené předpisy o požární ochraně. Dále musí prohlubovat své odborné znalosti v oblasti požární ochrany a udržovat si potřebnou fyzickou zdatnost a podrobovat se stanoveným preventivním zdravotním prohlídkám. [5]

Velitel VHJ - řídí a organizuje veškerou činnost VHJ a je nadřízen všem příslušníkům VHJ. Je povinen zabezpečit nepřetržitou akceschopnost VHJ a technických prostředků požární jednotky, zásady velení a činnosti hasičů při zásahu. Ve smyslu zákona o požární ochraně vede příslušnou dokumentaci. Odpovídá za odbornou způsobilost a odbornou přípravu příslušníků jednotky a organizuje prověřovací a taktická cvičení. Je odpovědný za zdravotní a fyzickou způsobilost příslušníků VHJ k výkonu pracovních povinností, za pro-

vozus schopnost techniky, technických a věcných prostředků požární ochrany. Je povinen dbát na dodržování bezpečnosti práce při zásahu a výcviku, provádět kontroly používání přidělených ochranných pracovních pomůcek. Dále odpovídá za plnění úkolů chemické služby, technické služby, strojní služby, spojové a informační služby dle platných norem a předpisů.

Velitel směny (družstva) VHJ - je podřízen veliteli VHJ, který organizuje, řídí a kontroluje jeho práci a k tomuto účelu mu vydává závazné pokyny a je nadřízen všem ostatním příslušníkům směny. Zajišťuje podklady pro řízení a výkon služby. Odpovídá za hospodaření s přidělenými prostředky jednotky a za jejich efektivní vynakládání. Organizuje, řídí a kontroluje práci podřízených zaměstnanců vojenského hasičského družstva a k tomuto účelu jim vydává závazné pokyny. Komplexně koordinuje družstva, řízení zásahu jednotek požární ochrany při likvidaci mimořádných událostí, zpracování dokumentace o zásahu a činnosti družstva, provádění odborné přípravy a zajišťování trvalé akceschopnosti družstva. Určuje požární taktiku při zásahu.

Technik VHJ - je podřízen veliteli směny (družstva) VHJ, který organizuje, řídí a kontroluje jeho práci a k tomuto účelu mu vydává závazné pokyny. Odpovídá za plnění povinností na úseku strojní a chemicko technické služby, dále odpovídá za technickou nezávadnost a připravenost techniky a materiálu, za správný provoz, ošetřování, opravy, skladování, předávání a přebírání techniky. Odpovídá za bezpečný provoz techniky, za provádění technické přípravy příslušníků VHJ. Zabezpečuje pravidelné revize, prohlídky požární techniky a věcných prostředků požární ochrany.

Strojník VHJ - je podřízen veliteli směny (družstva) VHJ, který organizuje, řídí a kontroluje jeho práci a k tomuto účelu mu vydává závazné pokyny. Odpovídá za provozuschopnost a úplnost přidělené techniky. Dále odpovídá za úplnost a použitelnost pomůcek pro záchranu osob a používání osobních ochranných pracovních prostředků. Je povinen dodržovat platné zákony, vyhlášky a předpisy při jízdě k zásahu a současně dodržovat platné časové normy k zásahu požární jednotky. Dále je povinen znát všechny možnosti použití svěřeného vozidla a jeho vybavení.

Hasič (starší hasič) - je podřízen veliteli směny (družstva) VHJ, který organizuje, řídí a kontroluje jeho práci a k tomuto účelu mu vydává závazné pokyny. Provádí hasební a záchranné práce při zásahu s využitím odborností získaných ve specializačních kurzech.

Odpovídá za úplnost a nezávadnost svěřené výstroje a výzbroje. Plní úkoly, které mu svěřil velitel družstva a dodržuje bezpečnost práce při zásahu a výcviku. Dále je povinen přesně a včasné plnit časové normy, dodržovat zásady dle platných zákonů, vyhlášek a předpisů při zásahu. [25]

2.4 Způsobilost zaměstnanců k výkonu služby u vojenských hasičských jednotek

Zaměstnanci, kteří chtějí sloužit u VHJ, musí splňovat požadované vzdělání dle tabulkového zařazení, zdravotní, fyzickou a odbornou způsobilost. Osoba, která chce vykonávat funkci strojníka, musí podle Řádu strojní služby splňovat podmínku dovršení věku 21 let.

2.4.1 Odborná způsobilost

Hasiči VHJ smějí své funkce vykonávat, jen získají-li požadovanou odbornou způsobilost. V souladu s §72, zákona o požární ochraně a prováděcí vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany jsou stanoveny zásady odborné způsobilosti a odborné přípravy zaměstnanců zařazených na vybrané funkce požární jednotky. Odborná příprava zahrnuje teoretickou přípravu, praktický výcvik a tělesnou přípravu. Součástí odborné přípravy je i požární sport. [5]

Odborná způsobilost se ověřuje zkouškou odborné způsobilosti a prokazuje se osvědčením o odborné způsobilosti. Odbornou způsobilost ověřuje a osvědčení vydává a odnímá vzdělávací zařízení Ministerstva obrany. Zkoušce odborné způsobilosti předchází odborná a speciální příprava k dosažení nebo prodloužení odborné způsobilosti v kurzu organizovaném ve vzdělávacím zařízení Ministerstva obrany.

Je-li nový uchazeč již držitelem platného osvědčení o odborné způsobilosti, které vydalo Ministerstvo vnitra, platí toto osvědčení i v působnosti Ministerstva obrany. [19]

Tabulka 5: Odborná způsobilost zaměstnanců VHJ

Pořadové číslo kurzu	Příslušná funkce	Název kurzu (zkratka)	Odborná způsobilost	Praxe potřebná k výkonu funkce
1.	Hasič	Nástupní odborný výcvik (NOV)	ANO	0 roků
2.	Velitel družstva	Taktické řízení 1 (TŘ 1)	ANO	Minimálně 3 roky
3.	Velitel směny VHJ Velitel stanice	Taktické řízení II (TŘ II)	ANO	Minimálně 4 roky
4.	Hasič - spojař	Spojení (Sp)	ANO	Po absolvování NOV
5.	Hasič - operační technik	Operační řízení (OŘ 1)	ANO	Minimálně 2 roky
6.	Hasič - technik chemicko - technické služby Hasič - chemik	Chemicko technické služby (CHTS)	ANO	Minimálně 1 rok
7.	Hasič - technik strojní služby Hasič strojník	Strojní služby (STR)	ANO	Minimálně 1 rok
8.	Vedoucí strojní služby Vedoucí spojové a informační služby Vedoucí chemicko-technické služby	Taktické řízení III (TŘ III)	ANO	Minimálně 3 roky
9.	Velitel jednotky VHJ	Strategické řízení	ANO	Minimálně 5 roků

[vlastní]

Požadavky na odbornou způsobilost hasičů uvedených v § 72 odst. 5, bez které nemohou podle § 72 odst. 1 zákona vykonávat funkce v jednotce, a příslušníků VHJ, kteří nejsou zařazeni v jednotce, se rozumí požadavky na znalost:

- a) předpisů o požární ochraně, integrovaném záchranném systému, ochraně obyvatelstva a o krizovém řízení,
- b) používání požární techniky a věcných prostředků požární ochrany,
- c) požárně technické charakteristiky a technicko-bezpečnostních parametrů látek,
- d) bezpečnosti práce a zásad první pomoci. [14]

2.4.2 Odborná příprava

Pravidelné odborné přípravy se zúčastňují všichni zaměstnanci VHJ. Odborná příprava zahrnuje:

- prohlubování odborných znalostí,
- tělesnou přípravu,
- prověřovací a taktické cvičení.

Odbornou přípravu můžeme rozdělit:

- a) na základní odbornou přípravu,
- b) na pravidelnou odbornou přípravu.

Základní odborná příprava

Základní odbornou přípravou se rozumí nástupní odborný výcvik hasičů, který je organizován ve školícím a výcvikovém zařízení Ministerstva obrany. Samostatný výkon služby při zdolávání požáru a jiných mimořádných událostí mohou hasiči vykonávat až po absolvování nástupního odborného výcviku.

Základní odborná příprava je zakončená závěrečnou zkouškou z odborné způsobilosti. Na základě vykonání závěrečné zkoušky se vydává potvrzení o vykonání zkoušky.

Pravidelná odborná příprava

Pravidelnou odbornou přípravu organizují a ověřují velitelé jednotek na základě zpracovaného ročního plánu odborné přípravy. Obsah a rozsah odborné přípravy v souladu s odst. 4,

§ 72 zákona o požární ochraně, je určen na základě předpokládaného rozsahu výkonu služby, vybavení a činnosti VHJ. Součástí odborné přípravy jsou teoretická i praktická témata, která slouží k prohlubování znalostí a dovedností jednotlivých příslušníků ale i akceschopnosti požární jednotky.

Součástí pravidelné odborné přípravy je tělesná příprava a speciální tělesná příprava. Tělesná příprava zahrnuje všeobecnou tělesnou přípravu zaměřenou na udržování fyzické zdatnosti a rozvoj pohybových schopností a speciální tělesná příprava odpovídá charakteru činnosti při zásahu nebo se jedná o disciplíny požárního sportu.

Podmínky pro přezkoušení z tělesné přípravy jsou uvedeny v příloze č. 1.

V rámci odborné přípravy se každý příslušník VHJ podrobí jedenkrát za dva roky přezkoušení znalostí bezpečnosti práce. U jednotky se jedenkrát ročně provádí přezkoušení znalostí a praktických dovedností v souladu s § 36, vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. O provedeném přezkoušení se vyhotoví záznam s výsledkem přezkoušení, který je součástí dokumentace odborné přípravy.

V případě, kdy hasič neuspěje při ověření odborné přípravy, umožní se mu jednou opakovat, a to nejpozději do tří měsíců. Opakované přezkoušení probíhá před komisí, kterou ustanovil vedoucí organizačního celku. V případě nesplnění daných kritérií odborné přípravy, nesmí vykonávat funkci hasiče. [14]

Zdravotní způsobilost

Zdravotní způsobilost zaměstnanců vojenských hasičských jednotek je základním předpokladem k výkonu činnosti v této jednotce. Požadavky na zdravotní způsobilost zaměstnanců vojenských hasičských jednotek se stanovují podle Nařízení vlády č. 352/2003 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti zaměstnanců jednotek hasičských záchranných sborů podniků a členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí nebo podniků. V souladu s výše uvedeného nařízení vlády se posuzuje zdravotní způsobilost u občanských zaměstnanců. U vojáků z povolání se posuzuje zdravotní způsobilost podle Vyhlášky č. 103/2005 Sb., o zdravotní způsobilosti k vojenské činné službě, a to výhradně ve vojenských zdravotnických zařízeních. Součástí vyšetření je cílené psychologické vyšetření na psychologickém oddělení vojenské nemocnice. [14]

Prověřovací a taktická cvičení

Prověřovací a taktická cvičení jsou součástí odborné přípravy požárních jednotek, která slouží k prověření akceschopnosti VHJ. Cílem prověřovacích cvičení je prověřit činnost jednotek v rámci hasebního obvodu a dokumentaci požární ochrany. Taktická cvičení jsou určena k prověření schopností velitelů VHJ řídit jednotky a ověřit jejich znalosti hasebního obvodu.

2.4.3 Specializační kurzy

Aby mohli zaměstnanci splnit všechny úkoly, které jednotky plní v rámci zabezpečení rizikových činností na území ČR a při zabezpečení zahraničních misí, organizují se specializační kurzy. Přehled specializovaných kurzů je uveden v tabulce č. 6. Tyto kurzy jsou organizovány ve školících a vzdělávacích zařízeních Ministerstva obrany.

Tabulka 6: Specializační kurzy vojenských hasičských jednotek

Pořadové číslo kurzu	Název kurzu	Příslušná způsobilost
1.	Kurz první pomoci	ANO
2.	Kurz pro zahraniční MISE	ANO
3.	Kurz práce ve výškách a nad volnou hloubkou	ANO
4.	Kurz obsluh motorových, řetězových a rozbrušovacích pil	ANO
5.	Kurz obsluh rychlých zásahových automobilů	ANO
6.	Kurz obsluh vyprošťovacích zařízení	ANO
7.	Kurz obsluh výškové a zdvihací techniky	ANO
8.	Kurz obsluhy malých plavidel	ANO

[vlastní]

Kurz první pomoci je povinný pro všechny zaměstnance. Ostatní kurzy absolvují zaměstnanci podle funkčního zařazení v jednotce. Velitel VHJ však nesmí zapomínat na to, že v každém družstvu musí být zabezpečena zastupitelnost jednotlivých specialistů. [14]

2.5 Materiální zabezpečení vojenských hasičských jednotek

Ministerstvo obrany v souladu s odst. 2, § 65a, zákona o požární ochraně vybavuje vojenské hasičské jednotky požární technikou a věcnými prostředky požární ochrany.

Vybavení jednotky požární technikou musí umožňovat plnění úkolů jednotky včetně úkolů, které vyplývají z její předurčenosti. Požární technika musí vyhovovat technickým podmínkám, které jsou stanoveny vyhláškou č. 35/2007 Sb., o technických podmínkách požární techniky. Minimální počty mobilní techniky pro jednotlivé typy stanic VHJ uvádím v tabulce č. 7.

Tabulka 7: Vybavení jednotky mobilní požární technikou

Mobilní požární technika	VHJ-U	VHJ-L	VHJ-M	VHJ-S
Cisternová automobilová stříkačka	4	2	2	2
Rychlý zásahový automobil/technický automobil	1	1	1	1
Kombinovaný hasicí automobil	0	1	0	0
Pěnový hasicí automobil	0	1*	0	0
Automobilní jeřáb	0	1	0	0
Vyprošťovací automobil	0	1	0	0
Výšková technika	1	1	0	0
Velitelský automobil	1	1	1	1
Užitkový automobil	1	1	1	1

[19]

Legenda:

VHJ-U – vojenská hasičská jednotka na vojenských újezdech

VHJ-L – vojenská hasičská jednotka u leteckých základen

VHJ-M – vojenská hasičská jednotka u centra zabezpečení munice

VHJ-S – vojenská hasičská jednotka u specializovaných zařízení

Vysvětlivka:* v závislosti na druhu a potřebách letiště

V případě, kdy to vyžadují postupy pro zdolávání požáru objektů nebo jiné související předpisy, jejichž ochranu před požáry a mimořádnými událostmi jednotka zabezpečuje, musejí se tyto počty techniky upravit.

VHJ se vybavují věcnými prostředky požární ochrany a osobními ochrannými prostředky hasiče, které splňují technické podmínky vyhlášky č. 255/1999 Sb., o technických podmínkách věcných prostředků požární ochrany. Za vybavení těmito prostředky odpovídá vedoucí organizačního celku.

V příloze č. 2 uvádím minimální vybavení členů VHJ věcnými prostředky požární ochrany a osobními ochrannými prostředky. [19]

Zaměstnanci mohou používat požární techniku a věcné prostředky požární ochrany jen za předpokladu, že jsou prováděny pravidelné kontroly technického stavu.

První kontrola se provádí před zařazením techniky a věcných prostředků požární ochrany k VHJ. Dále pak v pravidelných intervalech, které stanovil výrobce. Pokud nestanovil výrobce intervaly kratší, provádí se pravidelné kontroly podle odst. 4, § 8, vyhlášky 247/2001 Sb. Mimo pravidelné kontroly se provádí kontrola před každým použitím a po každém použití.

O provedených kontrolách a kontrolách stanovených výrobcem se vedou záznamy, které se uchovávají po dobu 5 let. [14]

2.6 Integrovaný záchranný systém

Základním právním předpisem pro Integrovaný záchranný systém (dále jen „IZS“) je zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému (dále jen „zákon o IZS“). IZS je určen pro koordinaci záchranných a likvidačních prací při mimořádných událostech včetně havárií a živelních pohrom.

IZS vznikl z potřeby každodenní činnosti záchranářů, zejména při složitých haváriích, nehodách a živelních pohromách, kdy je třeba organizovat společnou činnost všech, kdo mohou svými silami a prostředky, kompetencemi nebo jinými možnostmi přispět k provedení záchrany osob, zvířat, majetku nebo životního prostředí. Je to systém spolupráce a koordinace složek, orgánů státní správy a samosprávy, fyzických a právnických osob při společném provádění záchranných a likvidačních prací, tak, aby stručně řečeno, “nikdo nebyl opomenut, kdo pomoci může a vzájemně si nikdo z nich nepřekážel“.

2.6.1 Složky integrovaného záchranného systému

Podle § 4 zákona o IZS jsou základními složkami IZS Hasičský záchranný sbor ČR a jednotky požární ochrany zařazené v plošném pokrytí území kraje, dále Policie ČR a Zdravotnická záchranná služba ČR, které jsou schopny rychle a nepřetržitě zasahovat, mají celoplošnou působnost na území celého státu a obsluhují telefonní linku tísňového volání.

Armáda České republiky, jakožto složka vyčleňující síly a prostředky ozbrojených sil patří podle § 4 odst. 2 zákona o IZS do ostatních složek IZS. Dále do ostatních složek IZS patří ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby a zařízení civilní ochrany.

Důležitými ostatními složkami IZS jsou i neziskové organizace a sdružení občanů, která se zabývají záchrannými pracemi.

Základním úkolem jednotek, jejich organizace a systém řízení služeb jakož i veškeré další aktivity jsou rigorózně dány příslušnými nařízeními a předpisy. Značná pozornost je věnována odborné způsobilosti zaměstnanců vojenských hasičských jednotek. Personální a materiální zabezpečení vojenských hasičských jednotek v současnosti plně odpovídá požadavkům.

3 VÝKON STÁTNÍHO POŽÁRNÍHO DOZORU

V souladu s § 31, zákona o požární ochraně představuje výkon státního požárního dozoru několik definovaných činností. Tvoří podmnožinu výkonu státní správy, kterou vykonávají příslušníci HZS. Tito příslušníci musí mít zvláštní odbornou způsobilost. Výkon státní správy na úseku požární ochrany tvoří ucelený, smysluplný celek, který v sobě zahrnuje celou řadu činností.

Státní požární dozor se vykonává:

- kontrolou dodržování povinností stanovených předpisy o požární ochraně,
- posuzováním územního a regulačního plánu, dokumentace pro vydání územního rozhodnutí, vztahujících se k určeným stavbám nebo zařízením,
- ověřováním, zda byly dodrženy podmínky požární bezpečnosti staveb, posuzováním výrobků,
- schvalováním posouzení požárního nebezpečí činností s vysokým požárním nebezpečím,
- zjišťováním příčin vzniku požárů,
- kontrolou připravenosti a akceschopnosti jednotek požární ochrany,
- ukládáním opatření k odstranění zjištěných nedostatků při kontrolní činnosti a kontrolou plnění těchto opatření.

Působnost ministerstva a HZS kraje při výkonu státního požárního dozoru se podle § 85a, zákona o požární ochraně nevztahuje na vojenské objekty, vojenské útvary, vojenská zařízení, vojenské záchranné útvary a právnické osoby založené nebo zřízené Ministerstvem obrany (dále jen „objekty MO“). [5]

V objektech MO, vykonává požární dozor MO prostřednictvím vlastních orgánů požární ochrany. Těmito orgány jsou hlavní inspektor a inspektoři vojenského požárního dozoru, kteří musejí mít odbornou způsobilost v souladu s § 11 odstavce 1, zákona o požární ochraně.

Požární ochrana v AČR má dlouholetou úspěšnou tradici, ve svém základu úzce koresponduje s problematikou požární ochrany v České republice jako takovou.

Vojenské hasičské jednotky jsou v současnosti jak po perspektivní, tak i po odborné stránce velmi dobře připraveni na řešení mimořádných událostí spojených se specifickou činností života v AČR.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 VOJENSKÝ ÚJEZD LIBAVÁ

Když se řekne Libavá, tak to v různých lidech vyvolá různé pocity. Někdo vidí v Libavě vojenské cvičiště, jiný ji vnímá jako bohem zapomenutý kraj, kde lišky dávají dobrou noc.

Vojenský újezd Libavá se nachází v Olomouckém kraji, asi 25 km severovýchodně od Olomouce, v oblasti Nízkého Jeseníku, jehož východní část se nazývá Oderské vrchy a svoji rozlohou je druhým největším v České republice o celkové ploše 327 km².

4.1 Historie vojenského újezdu

Zalidňování kraje, ve kterém se dosud nenašla žádná stopa prehistorické doby, začalo asi v 11. století a to Slované, jak naznačují názvy některých obcí, toků a kopců. O hromadné zalidňování se zasloužila německá kolonizace, která probíhala pod ochranou církve. Nejvýznamnějším sídelním celkem dnešního vojenského újezdu bylo Město Libavá. Obyvatelstvo zde bylo z 98,2% německého původu. To se také projevilo v podpoře německých politických stran. Na území soudního okresu libavského se ve třicátých letech minulého století nacházel okresní soud, okresní berní a gruntovní úřad v Městě Libavé, pět četnických stanic, čtyři zdravotní obvody. Školství bylo s německým vyučovacím jazykem a to: tři měšťanské školy, dvě odborné hospodářské školy. Na základě Mnichovské dohody byl v říjnu 1938 celý region připojen k Německu a stal se součástí Sudetské župy až do května 1945. Po druhé světové válce byl na základě rozhodnutí vlády Československé republiky ze dne 17. září 1946 vytvořen Vojenský výcvikový prostor Libavá, který byl určen pro výcvik vojsk, jehož správním střediskem se stalo Město Libavá. Do prostoru bylo začleněno celkem 24 obcí a osad. V souladu se zákonem č. 169/1949 Sb., ze dne 16. června 1949 o vojenských újezdech a usnesením vlády České republiky ze dne 18. října 1949 a 6. června 1950 byl výnosem Ministerstva vnitra ze dne 15. června 1950 dnem 1. července 1950 zřízen Vojenský újezd Libavá, na jehož území se nachází Vojenský výcvikový prostor. Současně byla uzákoněna státní správa na území újezdu, kterou vykonává Újezdní úřad vojenského újezdu Libavá. [2]

4.2 Státní správa

Orgánem zastupujícím stát na území újezdu je Újezdní úřad vojenského újezdu Libavá, který vykonává státní správu na území újezdu v rozsahu úkolů, které stanoví zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky a souvisejících platných právních předpisů. Úkoly plní jako obec s rozšířenou působností, včetně sociální péče. Újezdní úřad vojenského újezdu je současně vojenským orgánem, který plní úkoly při zajišťování obrany státu a je podřízen Ministerstvu obrany. Jako správní orgán na území je povinen plnit všechny povinnosti dané jednotlivým orgánům státní správy odpovídajícího stupně. [2]

4.3 Využití a zpřístupnění území vojenské újezdu

Území vojenského újezdu je prioritně využíváno k výcviku jednotek AČR. Proto je zde umístěno mnoho výcvikových zařízení. Prostor vojenského újezdu byl od svého vzniku pro veřejnost uzavřen. Režim vstupu byl velice přísný, návštěvník byl na hranici vojenského újezdu prověřen. Největší omezení vstupu byla v době přítomnosti sovětských vojsk.

Teprve po roce 1989 byla pravidla pro povolení vstupu postupně uvolňována. V roce 1991 vydal správce Újezdního úřadu vojenského újezdu Libavá rozhodnutí o zpřístupnění intravilánů sídelních útvarů civilistům bez omezení. V roce 2002 vydal přednosta Újezdního úřadu vojenského újezdu Libavá Výnos o zpřístupnění vybraných prostor, komunikací a turistických stezek. Veřejnosti nezpřístupněné části vojenského újezdu jsou označeny na mapě a na místě výstražnými tabulemi. Do uzavřených částí vojenského újezdu Libavá je vstup možný pouze s povolením vstupu, o jehož vydání rozhodne přednosta Újezdního úřadu vojenského újezdu Libavá na základě posouzení žádosti. [2]

4.4 Využití a vybavení vojenského výcvikového prostoru

Na území vojenského újezdu se nachází vojenský výcvikový prostor s hlavním určením:

- polní výcvik jednotek a útvarů AČR, účelová vyvedení k plnění taktických cvičení, taktických cvičení s bojovou střelbou, společných a součinnostních cvičení,
- výcvik letectva spojený s nácivkem ostré střelby na pozemní cíle,
- výcvik v překonávání vodních překážek,
- výcvik specializovaných jednotek AČR a Policie ČR,

- výcvik pyrotechnických odborností,
- výcvik záchranných praporů,
- výcvik jednotek pasivních sledovacích systémů a elektronického boje,
- plnění úkolů bojového stmelení rozvinovaných a vytvářených útvarů,
- výcvik složek integrovaného záchranného systému,
- komerční využití jednotkami aliance.

4.4.1 Výcviková zařízení

- pěší střelnice Loučka,
- pěší střelnice Daskabát,
- střelnice bojových vozidel Přáslavice,
- součinnostní střelnice Velká Střelná,
- střelnice bojových vozidel Smilov a bojová dráha Smilov,
- dělostřelecká střelnice Čermná,
- pěší střelnice Smilov,
- pokusná dělostřelecká (balistická) střelnice Smilov,
- cvičiště řízení bojových vozidel a řidičské cvičiště Anenský vrch,
- vodní cvičiště Čermná,
- vodní a ženíjní cvičiště Barnov,
- cvičiště s ostrou municí (stále trhací jámy: Anenský vrch, Kostelní vrch, Čepka, U panenky Marie),
- taktické směry a cvičiště (Anenský vrch, Kostelní vrch, Kamenica, Čepka, Mastník, Smilov, Brána Netřívaz, Strážisko, Varhošť, Nová Ves, Slepíčí vrch, spojovací a průzkumné cvičiště Slavkov, Šibeniční vrch, cvičiště boj o osadu),
- tankové cesty Domašov nad Bystřicí, Smilov.

4.4.2 Ubytovací zařízení

- srubový tábor Smilov,
- ubytovna Barnov,
- ubytovna v objektu střelnice bojových vozidel Přáslavice,
- ubytovna Bores,
- ubytovna pro cvičící vojska na Berounské ulici v Městě Libavá.

4.4.3 Logistická zařízení

- vrtulníkové letiště Bores a přistávací plochy pro vrtulníky,
- železniční vlečky Velká Bystřice, Domašov nad Bystřicí,
- výdejna pohonných hmot,
- zdravotnické zařízení,
- vodárny a čistírny odpadních vod. [2]

4.5 Požárně technický popis objektů

Ve Vojenském újezdu Libavá se nachází vojenská zařízení, která slouží k zabezpečení chodu VÚj a jednotlivé vojenské výcvikové prostory, které slouží jako výcviková zařízení, ubytovací zařízení, prostory k polnímu výcviku a další logistická zařízení.

Převážná část objektů, které se nachází ve VÚj jsou zděné jednopodlažní až třípodlažní budovy. Ubytovací prostory jsou ve zděných cihelných budovách, jen pro polní výcvik je určen srubový tábor, kde je možnost ubytování ve dřevěných srubech.

Zásahové cesty

Ve výcvikových prostorech se vycházelo z toho, že jednotlivé objekty jsou situovány jako samostatně stojící budovy na volném prostranství. Zásahové cesty do jednotlivých objektů vyhovují požadavkům České státní normě ČSN 73 0802, požární bezpečnost staveb - nevýrobní objekty.

Výskyt hořlavých látek

V objektech vojenských zařízení se především hořlavé látky vyskytují na pracovištích, kde se provádí svařečské práce - svařování plamenem, jako například dílna oprav techniky nebo mechanická dílna. Dále se hořlavé látky vyskytují ve výdejnách a skladech pohonných hmot, kde se skladují hořlavé kapaliny třídy I. až IV. nebezpečnosti nebo ve skladech hořlavých látek, kde jsou skladovány pneumatiky, barvy, ředidla nebo výstroj a výzbroj.

Při cvičeních se mohou vyskytovat hořlavé látky v ubytovacích prostorech, polních skladech a polních výdejnách pohonných hmot.

Převážná část hořlavých látek se vyskytuje na volném prostranství lesů a hospodářských ploch, kde se nachází suchá tráva a klestí z pokácených stromů.

Možné zdroje zapálení

Možné příčiny a zdroje zapálení v prostoru VÚj mohou být různé. V prostoru vojenských zařízení může být příčinnou zapálení neodbornou manipulací při svařování plamenem nebo elektrickým obloukem při drobných opravách na technologických zařízeních, nedodržení technologických postupů při manipulaci s hořlavými látkami. Další možnou příčinou může být závada na elektroinstalaci nebo ve skladech materiálu a výdejnách pohonných hmot, kde může dojít ke vznícení a následnému požáru při nedodržení nařízených bezpečnostních opatřeních.

Vzhledem k tomu, že značnou část VÚj tvoří les a travnaté louky, které obhospodařují Vojenské lesy a statky, může dojít při neodborném spalování klestí a suché trávy k požáru lesa či louky. K požáru lesa může dojít i vlivem atmosférických vlivů – bleskem, sucha.

Nejčastější příčinou zdrojem zapálení jsou při výcviku vojsk ostré školní střelby. Ke vzniku požáru může také dojít při polním výcviku nebo při přežití v polních podmínkách.

V neposlední řadě dochází k požáru i při vniknutí cizí osoby (turistů či skautů) do objektu VÚj a při rozdělávání ohňů a následném nedokonalém uhašení ohniště.

Vzhledem k vysoké specifické činnosti Armády České republiky a lesní činnosti ve vojenském výcvikovém prostoru Libavá, která je velmi intenzivní, lze předpokládat, že vznik požáru je velmi pravděpodobný.

5 VOJENSKÁ HASIČSKÁ JEDNOTKA LIBAVÁ

Vojenskou jednotkou požární ochrany se rozumí organizovaný systém tvořený odborně vyškolenými osobami (hasiči), požární technikou (automobily) a věcnými prostředky požární ochrany (výbava automobilů, agregáty, apod.).

Základním úkolem jednotky požární ochrany Libavá je chránit životy a zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech v prostoru vymezeném hranicemi Vojenského újezdu Libavá, dále pak všech útvarů a specializačních zařízení AČR umístěných v Městě Libavá.

V rámci asistencí provádí VHJ požární dozory při pracovních činnostech s otevřeným ohněm a požární asistenci při ostrých školních střelbách, trhacích prací a při zkouškách životnosti munice v souladu s plánem výcviku.

Požární asistence se provádí z důvodu zkrácení dojezdových časů při možném vzniku požáru vzhledem k tomu, že rozloha VÚj Libavá je rozsáhlá, členitá a silniční síť je řídká.

Dále provádí VHJ technickou pomoc při úklidu komunikací v letním i zimním období a v rámci technických zásahů je prováděno odstraňování padlých stromů, prořezávání stromů v okolí komunikací a budov v případě, kdy jsou ohroženy lidské životy.

VHJ Libavá je podle zákona o požární ochraně zařazena do kategorie jednotek požární ochrany podniku. Tato jednotka požární ochrany, plní úkoly v areálu vojenského újezdu Libavá s výjezdem do 2 minut od vyhlášení požárního poplachu nebo jiné mimořádné události. Na základě dohody mohou být povolány na výzvu územně příslušného operačního a informačního střediska Hasičského záchranného sboru kraje k zásahům i mimo svůj hasební obvod.[5, 24]

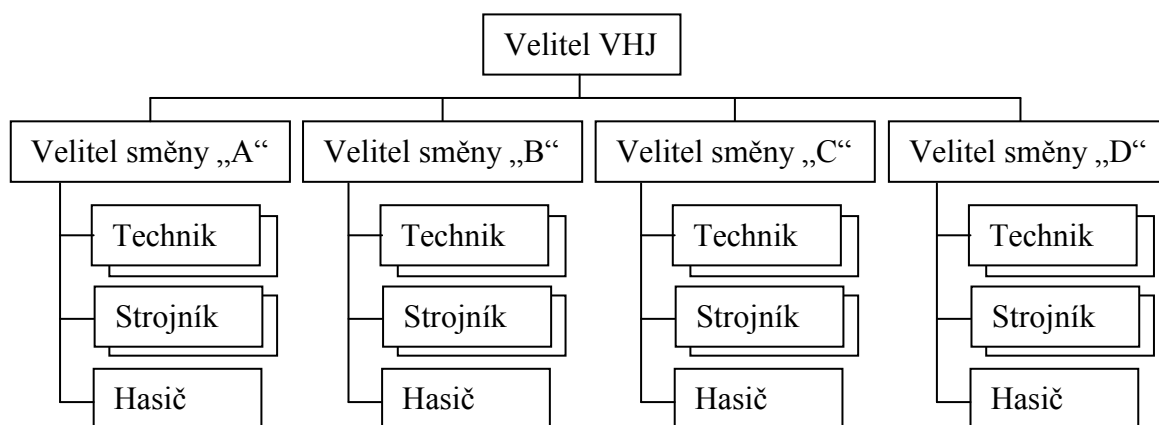
5.1 Stanoviště vojenských hasičských jednotek

Základním stanovištěm VHJ je hasičská stanice (POŽÁRNÍ ZBROJNICE), která slouží pro výkon služby příslušníků VHJ, garážování techniky a skladování materiálů potřebných pro výkon služby.

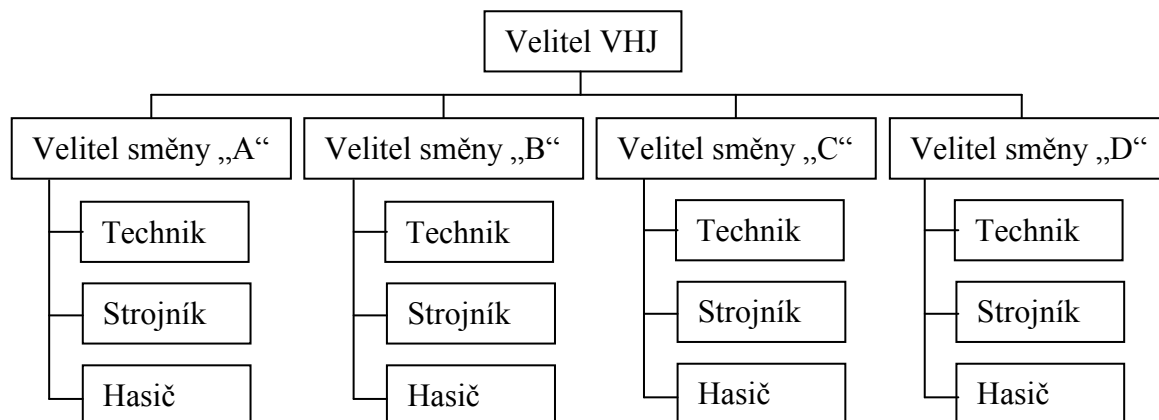
Předsunuté (asistenční) stanoviště je místo (mimo stanoviště VHJ) určené velitelem VHJ nebo velitelem příslušné směny. Zaujímá se v místě plánovaného výcviku vojsk nebo jiné činnosti ke zkrácení dojezdového času jednotky.

5.1.1 Složení směny vojenské hasičské jednotky

Směna VHJ je skupina příslušníků (hasičů) složená z řad občanských zaměstnanců, která je určena rozkazem velitele VHJ. Organizační strukturu tvoří velitel VHJ a čtyři směny. Směnu tvoří požární družstvo, které je šesti členné, včetně velitele družstva (směny) uvedené v obrázku č. 1. Ve výjimečných případech může mít požární družstvo jen čtyři členy, jak je uvedeno v obrázku č. 2.

Obrázek 2: Organizační struktura šestičlenného družstva [vlastní]

Obrázek 3: Organizační struktura čtyřčlenného družstva [vlastní]

V případě sníženého počtu hasičů musí být zabezpečena vzájemná zastupitelnost ve směně tak, aby směna mohla plnit základní úkoly, jak jsou stanoveny zákonem.

5.1.2 Materiální zabezpečení vojenské hasičské jednotky Libavá

Vojenská hasičská jednotka je vybavena požární technikou a věcnými prostředky požární ochrany tak, aby byla schopna plnit úkoly, které vyplývají z její předurčenosti a to zabezpečit požární ochranu v prostoru vymezeném hranicemi Vojenského újezdu Libavá.

Mobilní požární technika základní zásahová:

cisternová automobilová stříkačka	CAS 32 T 815	3 ks
cisternová automobilová stříkačka	CAS 32 T 148	1 ks
cisternová automobilová stříkačka	CAS K25 LIAZ	1 ks

Mobilní požární technika speciální zásahová:

velitelský automobil	Renault Kangoo	1 ks
velitelský automobil terénní	UAZ 469 BI	1 ks

Mobilní požární technika – požární přívěsy:

přívěsná motorová stříkačka	PPS 12	1 ks
přívěsný hadicový přívěs	STA	1 ks

Mobilní požární technika ostatní:

plovoucí přenosná motorová stříkačka	PPMS	6 ks
motorová řetězová pila	MŘP	4 ks
motorová rozbrušovací pila	MRP	2 ks
elektrocentrála	EC	1 ks
vyprošťovací hydraulické zařízení	HOLMATRO	1spr
přetlakový ventilátor	PAPIN 350	4 ks
motorový člun nafukovací + motor	RIVER –TOHATSU	2 ks [25]

5.2 Výkon služby v operačním řízení

Operační řízení je činnost, která zahrnuje přijetí zprávy o skutečnostech vyvolávajících potřebu nasazení sil a prostředků jednotky, provedení požárního zásahu a záchranných pra-

cí při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech, návrat sil a prostředků jednotky na základnu a jejich opětovné uvedení do akceschopnosti. [19]

Řízení zásahu je činnost velitele zásahu. Řízení zásahu je proces realizovaný velitelem zásahu, který vede ke stanovení a dosažení cílů zásahu a tím ke zdoání vzniklého požáru nebo provedení záchranných a likvidačních prací při mimořádné události.

Řízením zásahu se uskutečňují rozhodnutí velitele zásahu s cílem realizovat úkoly při hašení požáru a záchranných a likvidačních pracích prostřednictvím:

- řízení přímých podřízených velitele zásahu, jemu podřízených velitelů, hasičů,
- řízení ostatních jednotek PO,
- řízení součinnosti všech složek IZS pro vzájemnou koordinaci jimi prováděných záchranných a likvidačních prací,
- řízení součinnosti s dalšími právníckými a fyzickými osobami zúčastněnými na zásahu.

Velitel zásahu je ustanoven na místě zásahu. Zpravidla to bývá velitel směny nebo jeho zástupce.

Při společném zásahu jednotek požární ochrany HZS a VHJ se uplatňuje právo přednostního velení jako pro jednotku hasičského sboru podniku s § 22 vyhlášky 247/20001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany.

Velitel zásahu (dále jen "VZ") nosí červenou pásku s nápisem VZ na levé paži nebo zvláštní vestu s nápisem „Velitel zásahu“.

Rozkaz k zásahu vydává směně velitel směny v případě jeho nepřítomnosti jeho zástupce na základě hlášení přijatého operátorem dispečinku VHJ.

Rozkaz je jasný a všem srozumitelný, určuje místo zásahu, druh události, počet sil, typ a počet mobilní techniky a trasu přesunu na místo zásahu.

5.2.1 Taktický postup vojenské hasičské jednotky

Přijetí zprávy o události

Zprávu o události je možné přijmout na ohlašovně požáru:

- na tísňové lince (973) 423 150,
- radiostanicí pracující v pásmu požární ochrany nebo jiné složky integrovaného záchranného systému,
- osobně.

Ohlašovna požáru - obsluha operačního dispečinku musí od volajícího zjistit maximum informací, a to zejména:

- adresu, místo události,
- druh události (požár, živelní pohroma nebo jiná mimořádná událost),
- bližší údaje o události potřebné pro jednotku (např. ohrožení osob, jejich počet charakter objektu, ve kterém k události došlo, jaká jiná nebezpečí hrozí),
- nejvhodnější příjezdovou trasu k místu události (není-li zřejmá z adresy a je ji třeba upřesnit),
- jméno osoby podávající zprávu o události, její telefonní číslo a adresu (místo) odkud je voláno.

V případě pochybností nebo pro případné upřesnění o podané zprávě o události provede obsluha ohlašovny zpětný dotaz na osobu podávající zprávu o události.

Vyhlášení poplachu jednotce

Poplach VHJ vyhláší určený operační dispečer – spojař signálním akustickým zařízením na hasičské stanici.

Při vyhlášení poplachu předá informaci jednotce, která obsahuje:

- druh zásahu, adresu místa zásahu a další údaje upřesňující okolnosti události, která zásah vyvolala,
- trasu přepravy na místo zásahu zejména s ohledem na bezpečnost hasičů a včasnost zásahu.

Výjezd jednotky

Hasiči sloužící v organizačním řízení výkonu služby na stanici přeruší svoji dosavadní činnost tak, aby tím nevzniklo nebezpečí nebo nevznikly škody z přerušené práce (úraz el. proudem, opaření, únik látek, havárie obsluhovaného zařízení) a odeberou se co nejrychleji na místo odkud je zahájena příprava k výjezdu.

Příprava hasiče k výjezdu a dopravě zahrnuje zejména vybavení stanovenými osobními ochrannými prostředky, věcnými prostředky požární ochrany a obsazení požárních automobilů, které jsou pro výjezd určeny.

Řidiči požárních automobilů určených k výjezdu zajistí jejich odpojení od vnějších zdrojů (tlakový vzduch, el. energie) a uvedou motory těchto automobilů do chodu.

Při vyhlášení poplachu vyjíždí jednotka VHJ z místa své dislokace nejpozději do 2 minut.

Doprava na místo zásahu

Doprava na místo zásahu je činnost, jejímž cílem je, aby se jednotka nejkratší cestou a nejrychlejším způsobem dostavila na místo zásahu.

Velitel jednotky určí trasu přesunu tak, aby byla co nejrychlejší. Pokud velitel jednotky nestanoví jinak, při dopravě na místo zásahu se použijí zvláštní výstražná zařízení.

Rychlost jízdy požárních automobilů je nutno přizpůsobit požadavkům na bezpečnost osádky a ostatních účastníků silničního provozu. Za bezpečnost osádky i rychlost jízdy odpovídá výhradně řidič, a proto nesmí být během jízdy rozptylován. Velitel jednotky může dát pokyn ke snížení rychlosti jízdy.

Řidič musí respektovat znamení k zastavení, která dávají oprávněné osoby.

Znemožní-li dopravu jednotky na místo zásahu porucha, nehoda, nesjízdnost komunikace nebo jiné závažné okolnosti, oznámí velitel jednotky, pokud to podmínky umožňují, tuto skutečnost dispečinku VHJ, který rozhodne o dalším postupu.

Zjistí-li jednotka během dopravy na místo zásahu ještě další požár nebo mimořádnou událost, oznámí velitel jednotky tuto skutečnost dispečinku VHJ, který rozhodne o dalším postupu (přivolání jednotky HZS kraje). To platí i v případě, dozví-li se dispečer o dalším požáru nebo mimořádné události z jiného zdroje než od velitele jednotky.

Příjezd na místo zásahu

Po příjezdu na místo zásahu velitel jednotky VHJ upřesní dobu, místo a druh události na dispečink VHJ. U ostatních jednotek potvrdí jen název jednotky a dobu dojezdu na místo zásahu. O nasazení jednotek rozhoduje velitel zásahu.

Požární techniku je nutné ustavit tak, aby co nejméně omezovala průchodnost komunikací a bránila využití dalších technických zařízení potřebných k likvidaci mimořádné události. Dále musí vytvořit prostor pro předpokládané nasazení výškové a jiné speciální techniky a rozvinutí dalších jednotek. Požární technika musí být ustavena tak, aby v případě ohrožení byl umožněn co nejrychlejší ústup.

Při zásahu na komunikacích v nepřehledném úseku (např. za zatáčkou, za snížené viditelnosti) musí být požární technika označena jako překážka s ohledem na bezpečnost silničního provozu. Současně se technika ustaví tak, aby chránila zasahující hasiče.

Předání místa zásahu

Pokud je nutné zabezpečit dohled nad místem, kde jednotky zasahovaly, provede velitel zásahu předání místa zásahu veliteli, správci objektu nebo jiné oprávněné osobě (dále jen „dotčená osoba“). Pokud tak nelze ihned učinit, velitel zásahu zabezpečí po dobu hrozícího nebezpečí dohled nad místem zásahu.

Pokud velitel zásahu předává místo technického zásahu dotčené osobě, účelem takového předání je

- konstatování o ukončení zásahu jednotek na objektu, ke kterému dotčené osoby mají vztah (vlastnický, uživatelský),
- upozornění na skutečnosti, jejichž opomenutí by po odjezdu jednotek mohlo způsobit osobám újmu na zdraví nebo majetku.

Předání místa požáru nezbujuje velitele zásahu odpovědnosti za splnění úkolu jednotek při požárním zásahu, tj. provedení lokalizace a likvidace požáru.

Předání místa zásahu se provede písemně, pokud se určí opatření nutná k odstranění nebezpečí opětovného vzniku požáru.

Písemné předání místa zásahu se provádí po provedení likvidace požáru nebo po ukončení záchranných prací a po závěrečném průzkumu místa zásahu. Předání místa zásahu se hlásí na příslušný dispečink VHJ.

Předání místa zásahu provádí velitel zásahu za přítomnosti dotčené osoby. Nařízená opatření je nutné s dotčenou osobou řádně projednat, aby jí opatření byla zřejmá.

Opatření nařízená k zabezpečení dohledu nad místem zásahu směřující k odstranění nebezpečí opětovného vzniku požáru mohou být technického nebo organizačního charakteru, zejména:

- pravidelná kontrola míst, která lze označit jako zdroj možného vzniku požáru,
- zabezpečení trvalé asistenční služby s připravenými hasebními prostředky po dobu stanovenou (čas) nebo definovanou (stav na místě),
- oprava havarovaného zařízení,
- odstranění hořlavých látek a vyloučení iniciačních zdrojů,
- zastavení provozu do přesně definovaného stavu nebo doby.

Odjezd z místa zásahu

Jednotka může opustit místo zásahu jen se souhlasem velitele zásahu.

Každý hasič provede kontrolu své osobní výstroje a věcných prostředků, se kterými zasahoval. Před odjezdem z místa zásahu uloží hasiči věcné prostředky do vozidla. Ztráty věcných prostředků a jejich poškození hlásí veliteli jednotky.

Strojník zkontroluje úplnost a uložení věcných prostředků na vozidle, stav automobilu (např. pohonné hmoty, vodu v nádrži), připojení přívěsu a oznámí veliteli jednotky stav a připravenost k odjezdu. Strojník musí respektovat změnu jízdních vlastností při jízdě cisternové automobilové stříkačky s nedoplněnou cisternou.

Odjezd z místa zásahu hlásí velitel jednotky na dispečink VHJ.

Znemožní-li dopravu navracející se jednotky z místa zásahu porucha, nehoda, nesjízdnost komunikace nebo jiné závažné okolnosti, oznámí velitel jednotky tuto skutečnost dispečinku VHJ.

Uvedení jednotky do akceschopnosti po příjezdu z místa zásahu

Uvedení jednotky do akceschopnosti následuje bezprostředně po návratu z místa zásahu. Zásah jednotky končí návratem na stanoviště VHJ.

Velitel jednotky hlásí příjezd na stanoviště dispečinku VHJ.

Velitel jednotky zajistí doplnění chybějící výstroje, provedení oprav, očisty požární techniky, věcných prostředků, obnovení funkčnosti prostředků chemicko-technické služby, zdrojů radiostanic, svítidel apod. Stanoví režim regenerace sil hasičů tak, aby nebyla narušena akceschopnost jednotky. Součástí regenerace hasičů je osobní hygiena a očista ochranných prostředků.

Každý hasič provede podrobnou kontrolu své osobní výstroje a podílí se podle pokynů strojníka na uvedení do akceschopnosti mobilní techniky. Ztráty a poškození osobní výstroje ohlásí veliteli jednotky.

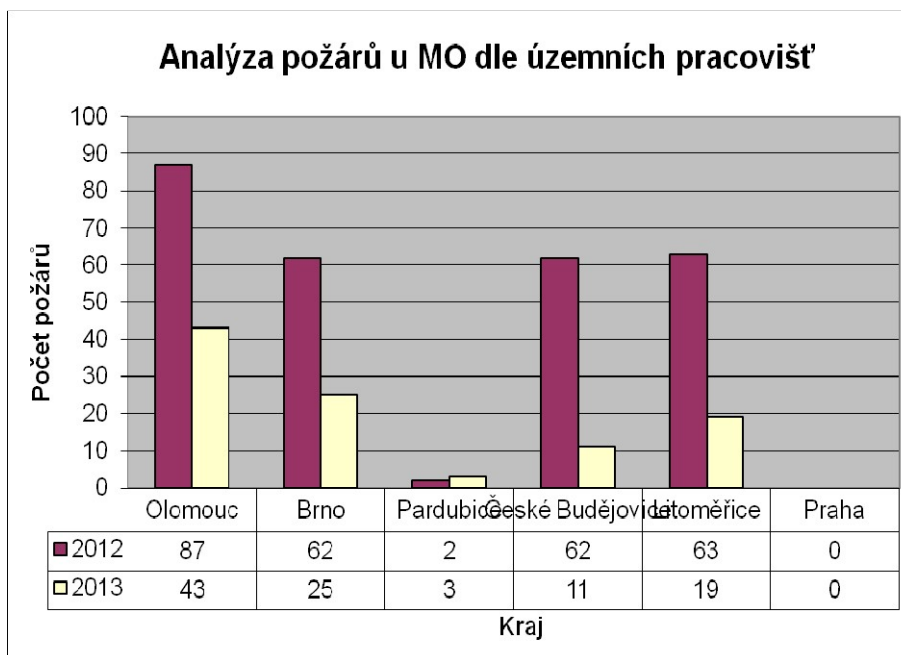
Strojník zkontroluje požární techniku:

- očištění vozidla, doplnění oleje do motoru, chladicí kapaliny, pohonných hmot,
- doplnění nádrží vodou a pěnidlem,
- stav pneumatik, činnost brzdové soustavy
- činnost světel, stěračů, signálního výstražného zařízení,
- propláchnutí čerpadla, pěnotvorného zařízení,
- odvodnění čerpadla,
- výměnu poškozené nebo doplnění spotřebované a chybějící výbroje,

Velitel jednotky, strojník, popřípadě technici speciálních služeb provedou potřebné záznamy v dokumentaci jednotky (zpráva o zásahu, příkazy k použití techniky, kniha služeb, evidenční sešit techniky včetně záznamu o ztrátě a poškození věcných prostředků). [25]

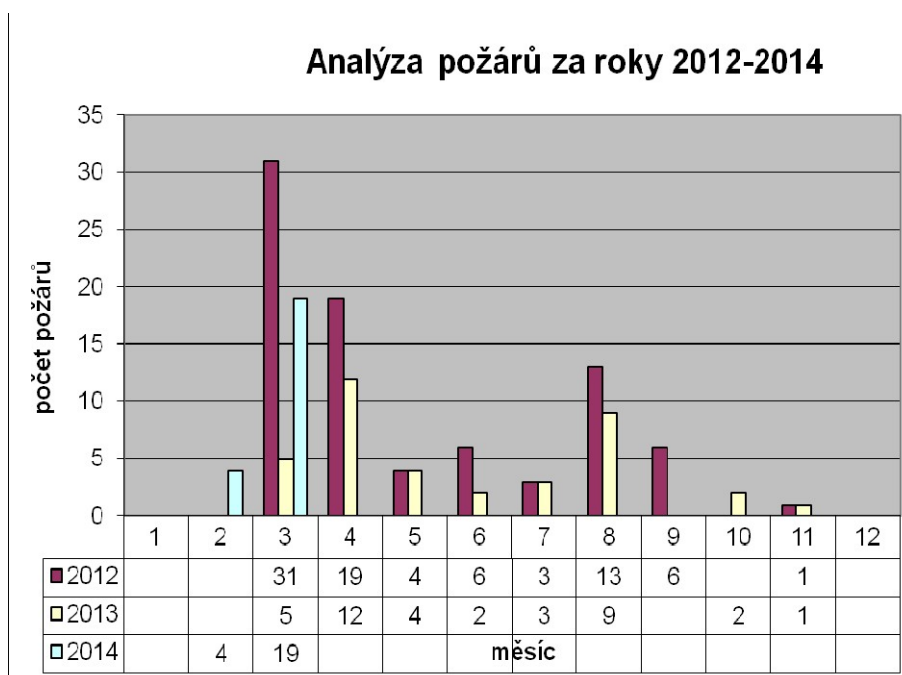
5.3 Analýza zásahů vojenské hasičské jednotky

V této podkapitole Vám pro názornost uvedu analýzu požárů v objektech ministerstva obrany dle jednotlivých územních pracovišť v období roku 2012 a 2013. Dále provedu analýzu jednotlivých zásahů VHJ ve VÚj Libavá.

Obrázek 4: Grafická analýza požárů u MO dle krajů [vlastní]

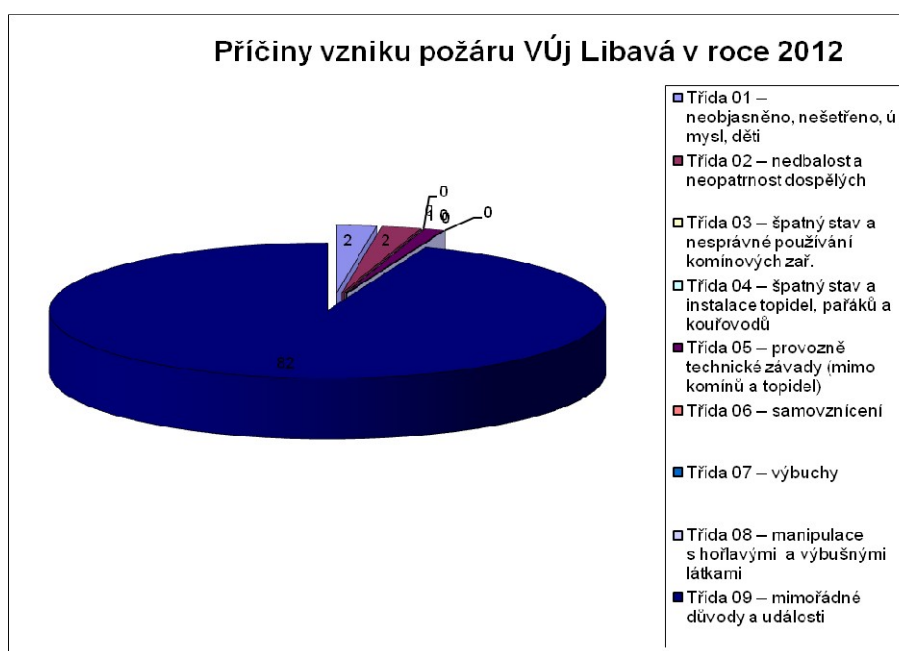
Na obrázku č. 4 je uvedena grafická analýza požárů v objektech MO dle územních pracovišť v působnosti jednotlivých vojenských požárních dozorů v období roku 2012 a 2013. Jak je názorně vidět na analýze, největší počet požárů je na územním pracovišti v Olomouci.

Obrázek 5: Grafické znázornění analýzy požárů za roky 2012 až březen 2014

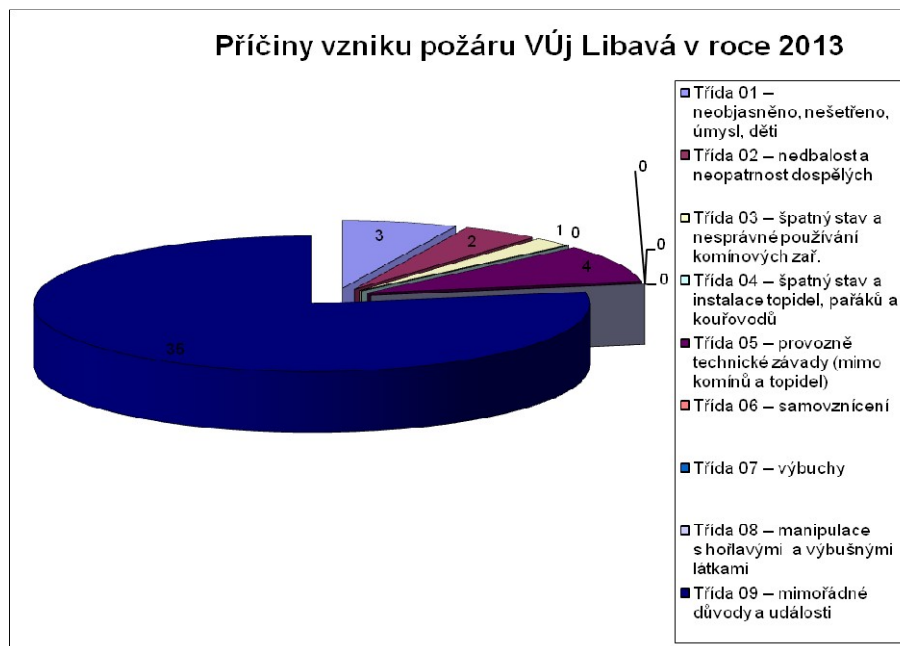
[vlastní]

Z grafu na obrázku č. 5, nám vyplývá, že nejčastěji zasahovaly VĚJ při likvidaci požárů v měsíci březnu, dubnu a v měsíci srpnu, nejen v roce 2012, ale i v roce 2013 a 2014.

Obrázek 6: Grafické znázornění příčin vzniku požárů ve VÚJ Libavá v roce 2012

[vlastní]

Obrázek 7: Grafické znázornění příčin vzniku požárů ve VÚJ Libavá v roce 2013

[vlastní]

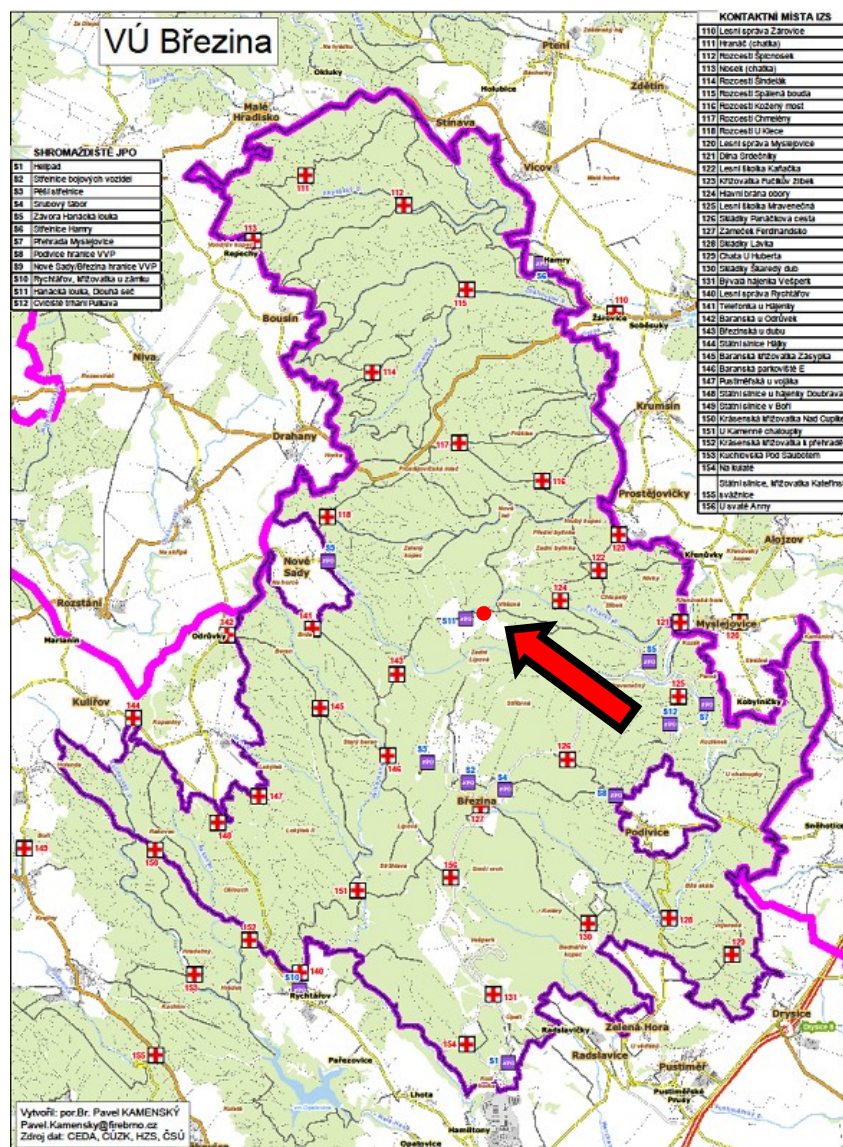
Jednotlivé příčiny vzniku požáru ve VÚJ Libavá jsou zobrazeny na obrázcích č. 6 a č. 7. Jak je vidět, nejčastější příčinou vzniku požárů je vojenský výcvik a to výcvik ve střelecké přípravě. [25]

Vzhledem k tomu, že podstatná část vychází z interních předpisů VHJ, nelze tuto práci blíže specifikovat z důvodu utajených skutečností. Analýzou bylo ověřeno, že nejčastější výskyt požárů byl na územním pracovišti Olomouc ve VÚJ Libavá. Činnost VHJ má ve Vojenském újezdě Libavá své opodstatnění.

6 TAKTICKO-SOUČINOSTNÍ CVIČENÍ S INTEGROVANÝM ZÁCHRANÝM SYSTÉMEM

Jak jsem již uvedl v teoretické části, každý hasič se musí podrobit odborné přípravě, která slouží nejen k prohlubování jeho odborných znalostí a dovedností, ale i k prověření akceschopnosti VHJ. V této kapitole bych Vám chtěl nastínit, jakým způsobem se provádí odborná příprava požárních jednotek a to při takticko-součinnostním cvičení ve spolupráci s jednotkami VHJ a IZS.

Toto prověřovací cvičení je prováděno v souladu s ročním plánem odborné přípravy, které proběhne ve vojenském újezdu Březina, jak je uvedeno na obrázku č. 8.

Obrázek 8: Mapa vojenského újezdu Březina [25]

6.1 Cíl cvičení

Cílem cvičení je prohloubení schopností velitelů VHJ k řízení sil a prostředků jednotek požární ochrany při zdolávání mimořádných událostí a prověření znalostí hasebního obvodu u příslušníků VHJ Vyškov. Současně se provede prověření funkčnosti nového požárně poplachového plánu pro Vojenský újezd Březina, sloužícího k povolávání jednotek PO, prověření dojezdových časů jednotek požární ochrany a prověření funkčnosti stávajících platných dohod mezi HZS jihomoravského a olomouckého kraje, Újezdním úřadem Březina a vojenskou hasičskou jednotkou Vyškov.

Dalším cílem cvičení je prověřit nácvik dálkové dopravy vody na místo požáru dálkovou dopravou vody hadicovým vedením a kyvadlovou dopravou vody. Prověřit řízení déletrvajícího zásahu, rozdělení místa zásahu a řízení zásahu s podporou štábu velitele zásahu. Prověření spolupráce se zdravotnickou službou AČR a s vojenskou policií. Ověřit systému radiového spojení a vzájemné komunikace mezi jednotkami požární ochrany HZS, jednotkami požární ochrany sboru dobrovolných hasičů (dále jen „SDH“) a VHJ.

V neposlední řadě je třeba prověřit mechanismu povolávání vojenského požárního dozoru - vyšetřovatele zjišťování příčin požárů.

6.2 Námět cvičení

V 15:30 došlo při výcviku vojsk palby z minometů z kóty Stříbrná díky termickému účinku použité munice k zapálení suché trávy a následně i náletových křovin na dopadové ploše Hanácká louka viz obrázek č. 9. Bezprostředně po zaznamenání výskytu prvních plamenů a dýmu v dopadové ploše, dochází k přerušení výcviku vojsk palby z minometů.

VHJ Vyškov, která prováděla požární asistenci při tomto výcviku, se po dohodě s řídicím zaměstnáním přesouvá na místo události s jedním vozidlem CAS32 - S3R 8200/800/0 T815 v počtu 1+1. V době příjezdu VHJ na místo události v 15:55 dochází k volnému rozvoji požáru, jehož fronta je cca 120m. Vzhledem k silnému jižnímu větru, se požár šíří směrem k lesnímu porostu hospodářského lesa za severním požárním pásem na okraji Hanácké louky. Velitel zásahu vzhledem k povětrnostním podmínkám a situaci na požářišti okamžitě žádá prostřednictvím radiostanice dispečink VHJ Vyškov o další 2ks CAS32 - S3R 8200/800/0 s osádkou 1+1 a 1+0 z VHJ Vyškov a zároveň žádá o vyhlášení II. stupně poplachu pro jednotky HZS a SDH dle požárně-poplachového plánu pro shromaždiště S11

prostřednictvím krajského operačního střediska HZS jihomoravského kraje. Následně zahajuje hasební práce s nasazením dostupných sil a prostředků VHJ Vyškov, které však nestačí k zabránění šíření požárů.

Dispečink VHJ zabezpečí vyrozumění o vzniku požáru cestou společného operačního centra MO, stálého operačního dozorcího, dozorcího útvaru 8660, vojenské policie, přednosta vojenského útvaru Březina a vyžádá asistenci zdravotnické služby AČR.

V době příjezdu prvních jednotek HZS je již fronta požáru cca 270 m. Velitel jednotky PO HZS požární stanice Vyškov přebírá velení v místě zásahu, velitele VHJ Vyškov ustavuje do funkce pomocníka velitele zásahu.

Další příjíždějící jednotky PO ustaví požární techniku v požárním pásu oddělujícím travnatou plochu a lesní porost, odkud bude prováděn požární zásah 16 proudy „C“. Velitel zásahu rozhodne o zřízení štábu velitele zásahu a zřízení kyvadlové dopravy hasební vody z vodního zdroje Buchtelka. Vzhledem ke složitým terénním podmínkám na komunikaci Buchtelka - nástupní plocha, je rozhodnuto o povolání velkokapacitního čerpadla PČS 50 s dopravním hadicovým vedením „A“. Následně je zřízena dálková doprava vody vedením „A“ v prostoru Buchtelka – severní cíp Hanácké louky. Z přečerpávacího stanoviště k nástupní ploše je zjištěna doprava vody kyvadlově, jak je znázorněno na obrázku č. 10.

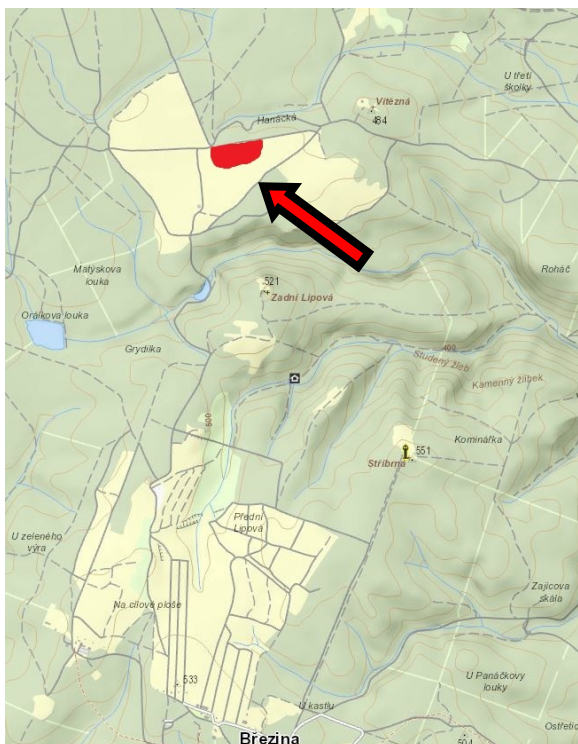
Následně je zřízena záložní dodávka hasební vody dálkovou dopravou vody dvěma vedeními „B“ za použití CAS 32 od vodního zdroje Zadní Lipová k přečerpávacímu stanovišti na jižním cípu Hanácké louky. Z přečerpávacího stanoviště k nástupní ploše je zjištěna doprava vody kyvadlově.

Plná dodávka vody pro 16 proudů „C“ (3200 l/min) zasahujících na frontě požáru se předpokládá nejméně po 120 minut.

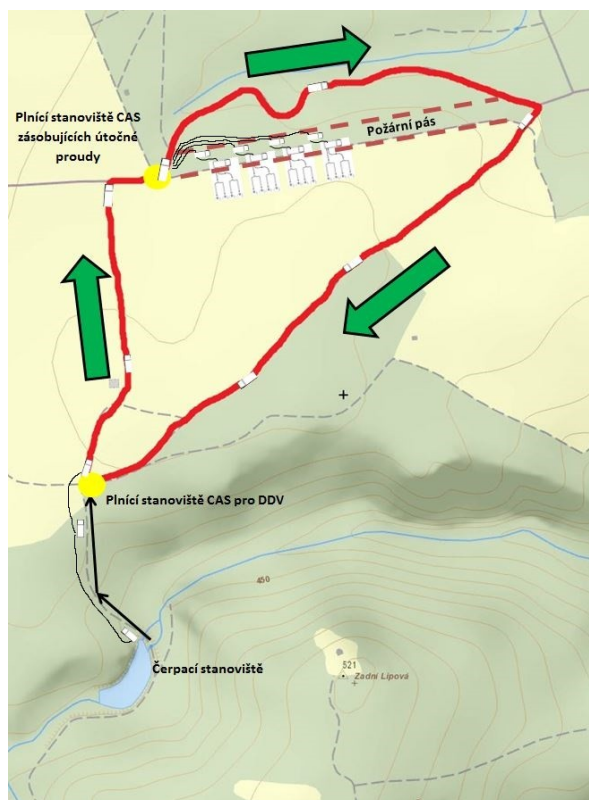
V 19:00 je velitelem zásahu hlášena lokalizace požáru. Následná likvidace požáru proběhne ve 20:00, jednotky požární ochrany HZS a SDH budou odveleny. Velitel zásahu předá požářiště správci cvičiště, který vyžádá asistenci VHJ po dobu stanovenou velitelem zásahu.

Po ukončení cvičení provede skupina rozhodčích vyhodnocení splnění cílů cvičení.

Rozvoj požáru bude simulován prostřednictvím dýmotvorných pyrotechnických imitačních prostředků.

Obrázek 9: Výřez VÚj Březina se znázorněním plochy zasažené požárem [25]

Obrázek 10: Organizace místa zásahu [25]

6.3 Zúčastněné složky integrovaného záchranného systému

Mezi zúčastněné složky, které se budou zúčastňovat cvičení, patří vojenské hasičské jednotky, jednotky požární ochrany předurčené pro zásah ve vojenském újezdu Březina, zdravotnická služba AČR a vojenská policie.

Zúčastněné složky IZS, nasazení sil a prostředků:

Armáda České republiky

VHJ Vyškov	CAS32/8200/800-S3R	1+2
	CAS32/8200/800-S3R	1+2
	CAS32/8200/800-S3R	1+2
VHJ Vícenice-Sedlec	CAS32/8200/800-S3R	1+3
	KHA32/9500/1150/250	1+3
VHJ Libavá	CAS32/8200/800-S3R	1+3
15. ženijní prapor	CAS32/8200/800-S3R	1+2
Velitelství vojenské policie Olomouc	osobní automobil	
Agentura vojenského zdravotnictví	osobní automobil	
Centrum zdravotních služeb Vyškov	sanitní vozidlo	

HZS Jihomoravského kraje

Krizové řízení	VEA Mitsubishi	1+1
	CAS30/9000/540-S3	1+2
	CAS30/9000/540-S3VH	1+1
	CAS30/9000/540-S3VH	1+1
	CAS30/9000/540-S3VH	1+1
	CAS30/9000/600-S3VH	1+1
	NA-S3 T 815-7	1+1
Požární stanice Vyškov	CAS32/8200/800-S3R	1+2

Tišnov	HA 16	1+2
	PČS 50	

HZS Olomouckého kraje

Požární stanice Prostějov	CAS32/8200/800-S3R	1+3
---------------------------	--------------------	-----

Jednotka sboru dobrovolných hasičů (dále jen „JSDH) Jihomoravského kraje

Jednotka SDH Studnice	CAS15/2000/120-M2Z	1+3
-----------------------	--------------------	-----

Jednotka SDH Ivanovice	CAS32/9000-S3R	1+3
------------------------	----------------	-----

	CAS25/3500/200-M2R	1+5
--	--------------------	-----

Jednotka SDH Senetářov	CAS25/3500/200-M2R	1+3
------------------------	--------------------	-----

Jednotka SDH Krásensko	CAS32/6000/600-S3R	1+3
------------------------	--------------------	-----

Jednotka SDH Ruprechtov	CAS25/3500/200-M2R	1+3
-------------------------	--------------------	-----

Jednotka sboru dobrovolných hasičů Olomouckého kraje

Jednotka SDH Rozstání	CAS32/6000/600-S3R	1+3
-----------------------	--------------------	-----

Jednotka SDH Drahaný	CAS32/6000/600-S3R	1+3 [25]
----------------------	--------------------	----------

Vzhledem k tomu, že takticko-součinnostní cvičení proběhlo v době psaní této bakalářské práce a nebyla ještě zveřejněna podrobná analýza celého cvičení. Z prvotních závěrů lze konstatovat, že základní úkoly a cíle takticko-součinnostního cvičení byly splněny a nebylo shledáno vážných nedostatků.

ZÁVĚR

Zpracovaná bakalářská práce je věnovaná problematice zabezpečení požární ochrany ve vojenském újezdu Libavá hasičskou vojenskou jednotkou.

Vojenská hasičská jednotka je významnou součástí organizační struktury Armády České republiky. Je určena k tomu, aby v případě vzniku požáru včas a na profesionální úrovni zasáhla ve prospěch záchrany ohrožených osob, zvířat a majetku tak, aby případné způsobené škody byly co nejmenší. Při současném vyžádání pomoci z více míst Vojenského újezdu Libavá v rámci vojenské i jiné činnosti, mají přednost případy k záchraně osob bezprostředně ohrožených, dále lokalizace požáru v místech kde hrozí jeho rychlé rozšíření s předpokladem ohrožení velkého počtu osob.

V praktické části byla analyzována statistika zásahů vojenská hasičské jednotky v rámci Armády České republiky. Porovnáním výstupů za jednotlivé kraje bylo prokázáno, že nejvíce zásahů VHJ bylo provedeno ve Vojenském újezdu Libavá. Další podrobná šetření dokazují, že nejčastější příčinou požárů je vojenský výcvik ve střelecké přípravě. Opodstatněnost kvalitně odborně připravené, personálně a materiálně dobře zabezpečené vojenské hasičské jednotky je prokazatelná.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] FIALA, Miloš a Josef VILÁŠEK. *Vybrané kapitoly z ochrany obyvatelstva*. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1856-2.
- [2] MINISTERSTVO OBRANY ČESKÉ REPUBLIKY. *Vojenské újezdy Armády České republiky*. Praha: AVIS, 2006, 288 s. ISBN 80-7278-345-9.
- [3] VÍŠEK, J. *Organizace záchranných činností v České republice*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2012. ISBN 978-80-7452-28.
- [4] SKALSKÁ, Květoslava, Zdeněk HANUŠKA a Milan DUBSKÝ. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: Modul I*. 1. vyd. MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, s. p. o., 2010. ISBN 978-80-86640-59-4.
- [5] ČESKO. Zákon č. 133/1985 Sb., České národní rady o požární ochraně. In *Sbírka zákonů ČR*, ročník 1985, částka 34. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133>> [cit. 2013-01-01]. ISSN 1211-1244.
- [6] ČESKO. Zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů. In *Sbírka zákonů ČR*, ročník 1997, částka 6. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-22>> [cit. 2014-02-02]. ISSN 1211-1244.
- [7] ČESKO. Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). In *Sbírka zákonů ČR*, ročník 2006, částka 63. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-183>> [cit. 2014-01-01]. ISSN 1211-1244.
- [8] ČESKO. Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce. In *Sbírka zákonů ČR*, ročník 2006, částka 84. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262>> [cit. 2014-01-01]. ISSN 1211-1244.
- [9] ČESKO. Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon). In *Sbírka zákonů ČR*, ročník 2011, částka 122. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-350>> [cit. 2014-01-01]. ISSN 1211-1244.

- [10] ČESKO. Nařízení vlády č. 91/2010 Sb., o podmínkách požární bezpečnosti při provozu komínů, kouřovodů a spotřebičů paliv. In *Sbírka zákonů ČR*, ročník 2010, částka 34. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2010-91>> [cit. 2014-01-01]. ISSN 1211-1244.
- [11] ČESKO. Nařízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně. In *Sbírka zákonů ČR*, ročník 2001, částka 65. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-172>> [cit. 2014-01-01]. ISSN 1211-1244.
- [12] ČESKO. Nařízení vlády č. 352/2003 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti zaměstnanců jednotek hasičských záchranných sborů podniků a členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí nebo podniků. In *Sbírka zákonů ČR*, ročník 2003, částka 117. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-352>> [cit. 2014-02-02]. ISSN 1211-1244.
- [13] ČESKO. Vyhláška č. 246/2001 Sb., Ministerstva vnitra o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci). In *Sbírka zákonů ČR*, ročník 2001, částka 95. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-246>> [cit. 2014-02-02]. ISSN 1211-1244.
- [14] ČESKO. Vyhláška č. 247/2001 Sb., Ministerstva vnitra o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. In *Sbírka zákonů ČR*, ročník 2001, částka 95. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-247>> [cit. 2014-02-02]. ISSN 1211-1244.
- [15] ČESKO. Vyhláška č. 35/2007 Sb., o technických podmínkách požární techniky. In *Sbírka zákonů ČR*, ročník 2007, částka 14. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2007-35>> [cit. 2014-02-02]. ISSN 1211-1244.
- [16] ČESKO. Vyhláška č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb. In *Sbírka zákonů ČR*, ročník 2008, částka 10. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-23>> [cit. 2014-02-02]. ISSN 1211-1244.
- [17] ČESKO. Vyhláška č. 255/1999 Sb., Ministerstva vnitra o technických podmínkách věcných prostředků požární ochrany. In *Sbírka zákonů ČR*, ročník 1999, částka 86. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-255>> [cit. 2014-02-02]. ISSN 1211-1244.

- [18] ČESKO. Vyhláška č. 87/2000 Sb., Ministerstva vnitra, kterou se stanoví podmínky požární bezpečnosti při svařování a nahřívání živců v tavných nádobách. In *Sbírka zákonů ČR*, ročník 2000, částka 29. Dostupné na: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-87>> [cit. 2014-02-02]. ISSN 1211-1244.
- [19] NORMATIVNÍ VÝNOS MINISTERSTVA OBRANY č. 102/2013, *Vojenské hasičské jednotky*. Dostupné 21.11.2013 z ASPI - zákony a právní informace.
- [20] PŘEDPIS, *Základní řád ozbrojených sil ČR*, MO Praha, 2001.
- [21] PŘEDPIS, *Vševojsk 1-1, Povinnosti funkcionářů útvarů a jednotek pozemního vojska v československé armádě*, MO Praha, 2003.
- [22] PŘEDPIS, *Stav 1-3/č, Požární ochrana v československé lidové armádě*, MO Praha, 1982.
- [23] Vojenská hasičská jednotka Boletice. [online]. [cit. 2014-02-11]. Dostupné z: <http://vhj-boletice.wgz.cz/rubriky/o-nas>.
- [24] GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY. *Jednotky PO, Systém jednotek požární ochrany. Hasičský záchranný sbor České republiky*. [online]. 2014 Generální ředitelství hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2014-03-17]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>.
- [25] Interní materiály od Vojenské hasičské jednotky Libavá.
- [26] Interní materiály od Vojenského požárního dozoru Olomouc.
- [27] *Zabezpečení požární ochrany v muničních skladech AČR vojenskými hasičskými jednotkami a součinnost s IZS*. Praha, 2013. Bakalářská práce. Univerzita Jana Amose Komenského Praha.
- [28] Informace o vojenských újezdech. *Ministerstvo obrany* [online]. ©2014 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/scripts/detail.php?id=215>.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

AČR	Armáda České republiky.
HZS	Hasičský záchranný sbor.
IZS	Integrovaný záchranný systém.
MO	Ministerstvo obrany.
SDH	Sbor dobrovolných hasičů.
VHJ	Vojenská hasičská jednotka.
VÚj	Vojenská hasičská jednotka.
VVP	Vojenský výcvikový prostor.
VZ	Velitel zásahu.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Vojenské újezdy ČR [28]	17
Obrázek 2: Organizační struktura šestičlenného družstva [vlastní].....	41
Obrázek 3: Organizační struktura čtyřčlenného družstva [vlastní].....	41
Obrázek 4: Grafická analýza požárů u MO dle krajů [vlastní]	49
Obrázek 5: Grafické znázornění analýzy požáru za roky 2012 až březen 2014 [vlastní].....	50
Obrázek 6: Grafické znázornění příčin vzniku požárů ve VÚj Libavá v roce 2012 [vlastní].....	50
Obrázek 7: Grafické znázornění příčin vzniku požárů ve VÚj Libavá v roce 2013 [vlastní].....	51
Obrázek 8: Mapa vojenského újezdu Březina [25].....	52
Obrázek 9: Výřez VÚj Březina se znázorněním plochy zasažené požárem [25]	55
Obrázek 10: Organizace místa zásahu [25]	55

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Počty hasičů v jedné směně	20
Tabulka 2: Funkční složení směn při základním početním stavu	20
Tabulka 3: Plán výkonu služby ve vojenské hasičské jednotce <i>VÚ 1515 Praha</i> v měsíci <i>lednu</i> 2014	21
Tabulka 4: Složení směn	21
Tabulka 5: Odborná způsobilost zaměstnanců VHJ	25
Tabulka 6: Specializační kurzy vojenských hasičských jednotek	28
Tabulka 7: Vybavení jednotky mobilní požární technikou	29
Tabulka 9: Stupnice pro kategorizaci vnímání námahy	67
Tabulka 10: Osobní ochranné pracovní prostředky hasiče	70
Tabulka 11: Osobní ochranné pracovní prostředky ¹ , které může používat více hasičů	71
Tabulka 12: Samostatný dýchací přístroj a přidružené vybavení	72
Tabulka 13: Vybavení pro spojení	72
Tabulka 14: Provozní souprava první pomoci pro jednotku	73
Tabulka 15: Speciální záchranné vybavení na jednotku	73
Tabulka 16: Pomocné vybavení na sloužící směnu	74
Tabulka 17: Vybavení pro manipulaci s nebezpečným materiálem	75

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Podmínky přezkoušení hasičů z fyzické zdatnosti

Příloha P II: Osobní ochranné pracovní prostředky a věcné prostředky požární ochrany

PŘÍLOHA P I: PODMÍNKY PŘEZKOUŠENÍ HASIČŮ Z FYZICKÉ ZDATNOSTI

1. Příprava zkušebního cyklu

Zkušební cyklus uspořádat následovně:

- a) označit startovní čáru barevnou páskou na jednom konci stanice;
- b) ve vzdálenosti 15 m od startovní čáry vlevo vyznačit na podlaze čáru barevnou páskou (bod A);
- c) ve vzdálenosti 15 m od startovní čáry vpravo vyznačit na podlaze čáru barevnou páskou (bod B). Spojnice bodů A a B vymezuje vzdálenost 30 m;

- d) na startovní čáru na podlaze umístit následující technické vybavení:
 - 1) jednu část svinuté hadice o průměru 75 mm;
 - 2) rozdělovač;
- e) poblíž startovní čáry:
 - 1) označit místo na stěně, kam bude přistaven žebřík o délce 2,7 m;
 - 2) připravit úkol, který simuluje násilný vstup;
 - 3) určit místo, na kterém bude připraven a zajištěn žebřík o délce 8,3 m;
- f) na čáře vzdálené 15 m (bod A nebo B) umístit na podlahu následující technické vybavení:
 - 1) žebřík o délce 2,7 m;
 - 2) naplněnou hadici o průměru 52 mm s požární proudnicí;
 - 3) břemeno o hmotnosti 70 kg;
 - 4) jednu část svinuté hadice o průměru 75 mm a délce 20 m a jednu část svinuté hadice o průměru 52 mm a délce 20 m. Hadice jsou vzájemně spojeny jedním kon-

cem redukci a ke druhým koncům svinutých hadic jsou připevněny 2 šňůry (provazy) o délce 20 m. Celé hadice musejí být umístěny za čárou 15 m.

2. Organizace přezkoušení

Zkušební cyklus se skládá z 10 simulovaných úkolů spojených s hašením požáru, které se plní na zpevněné ploše za chůze (bez běhu), co možná nejrychleji, postupně, plynule a bez přerušení.

Mezi úkoly představující hašení požáru se vkládají časové úseky pro odpočinek, které sestávají z chůze na vzdálenost buď 15 m, nebo 30 m.

Přezkoušení probíhá v plné výstroji, která se skládá z vysokých zásahových bot, rukavic, přilby, zásahových kalhot a kabátu. Hasič musí být před zahájením zkušebního cyklu správně a řádně ustrojen (nesmí mít nedotažené řemeny a opasky).

Při přezkoušení se používá nezávislý dýchací přístroj doplněný maskou. Velitel jednotky musí zajistit, aby používaná vzduchová láhev byla naplněna.

3. Zkušební cyklus

Po povelu „START!“ hodnotitel spustí stopky a hasič zahájí plnění prvního úkolu. Po splnění každého úkolu musí hasič označit jeho obtížnost stupněm vnímané námahy podle tabulky 9.

Splní-li hasič všechny úkoly zkušebního cyklu a dosáhne konečné čáry, hodnotitel zastaví stopky a zaznamená dobu trvání úplného zkušebního cyklu.

Tabulka 8: Stupnice pro kategorizaci vnímání námahy

Bod	Výkon (zátěž)	Popis vnímání námahy
1	velmi malá námaha	lehká chůze
2	malá námaha	zrychlené dýchání
3	střední námaha	ztížené dýchání, mírné pocení
4	velká námaha	obtížné dýchání, vysoké pocení
5	velmi velká námaha	vyčerpání na pokraji sil

Úkol č. 1 – Nesení hadice jednou paží

Hasič nese po úseku dlouhém 15 m srolovanou hadici o průměru 75 mm a délce 20 m vážící 12,5 kg, dotkne se alespoň jedním chodidlem koncové čáry úseku. Následně se vrátí zpět na začátek úseku, přičemž nese hadici ve druhé paži. Po dotyku startovní čáry alespoň jedním chodidlem položí hadici na startovní čáru.

Následuje chůze na vzdálenost 15 m a přechod k plnění úkolu č. 2.

Úkol č. 2 – Postavení žebříku

Hasič zvedne z podlahy žebřík o délce 2,7 m a hmotnosti 14 kg, nese jej do vzdálenosti 15 m a postaví ho ke zdi do předem určené polohy.

Následuje chůze na vzdálenost 15 m a přechod k plnění úkolu č. 3.

Úkol č. 3 – Tažení (vlečení) naplněné hadice

Hasič uchopí naplněnou a na konci zaslepenou požární hadici o průměru 52 mm a délce 20 m a táhne ji do vzdálenosti 30 m, přičemž se alespoň jedním chodidlem musí dotknout koncové čáry tohoto úseku.

Následuje chůze na vzdálenost 15 m a přechod k plnění úkolu č. 4.

Úkol č. 4 – První stoupání po žebříku

Hasič vystoupí po žebříku o délce 8,3 m 10 příček nahoru a poté sestoupí 10 příček dolů, přičemž musí vždy oběma chodidly vystoupit na desátou příčku a po sestupu vždy sestoupit oběma chodidly na zem. Tento postup hasič opakuje třikrát. Hodnotitel musí průběžně informovat hasiče o počtu překonaných příček, přičemž tempo výstupu a sestupu volí hasič sám.

Následuje chůze na vzdálenost 30 m a přechod k plnění úkolu č. 5.

Úkol č. 5 – Natažení hadice s velkým objemem

Hasič natáhne 2 spojené hadice na úseku dlouhém 40 m, z toho hadici s velkým objemem o průměru 75 mm na úseku dlouhém 20 m a hadici o průměru 52 mm na úseku dlouhém 20 m. Hasič musí použít techniku ručkování (tažení) jednou nebo oběma rukama.

Následuje chůze na vzdálenost 30 m a přechod k plnění úkolu č. 6.

Úkol č. 6 – Násilný vstup

Hasič přemístí pryžovou pneumatiku o hmotnosti 100 kg na druhou stranu stolu na vzdálenost 30 cm, která je vymezena čárou, úderý perlíkem o hmotnosti 10 kg (dvouručním kladivem), přičemž celá pneumatika musí být přesunuta za čáru. Pneumatika je umístěna na kusu dýhy, která leží na stole vysokém 76 cm. Perlík lze držet libovolným způsobem.

Následuje chůze na vzdálenost 15 m a přechod k plnění úkolu č. 7.

Úkol č. 7 – Odvlečení oběti

Hasič odvléče břemeno o hmotnosti 70 kg na vzdálenost 30 m. Vlečení břemene se považuje za vlečení lidské oběti uchopením za ramena. Břemeno se vleče ze vzdálenosti 15 m na startovní čáru. Jakmile se hasič dotkne startovní čáry nejméně jedním chodidlem, musí se otočit a vléci břemeno zpět na výchozí čáru ve vzdálenosti 15 m, přičemž se musí dotknout této čáry alespoň jedním chodidlem.

Následuje chůze na vzdálenost 15 m a přechod k plnění úkolu č. 8.

Úkol č. 8 – Druhé stoupání po žebříku

Hasič vystoupí po žebříku 10 příček nahoru a pak sestoupí 10 příček dolů. Tento postup hasič opakuje dvakrát. Úkol je identický s úkolem č. 4 s výjimkou, že hasič vystoupí a sestoupí po žebříku pouze dvakrát. Hasič smí zastavit a odpočívat před zahájením druhého výstupu.

Následuje chůze na vzdálenost 30 m a přechod k plnění úkolu č. 9.

Úkol č. 9 – Spuštění (odstavení) žebříku o délce 2,7 m

Hasič spustí žebřík o délce 2,7 m jakýmkoli způsobem. Následně hasič žebřík odnese na vzdálenost 15 m, dotkne se zde vyznačené čáry alespoň jedním chodidlem a poté položí žebřík na čáru.

Následuje chůze na vzdálenost 15 m a přechod k plnění úkolu č. 10.

Úkol č. 10 – Nesení rozdělovače

Hasič zvedne rozdělovač ze startovní čáry a nese jej na čáru ve vzdálenosti 15 m. Následně se otočí, přenesení rozdělovač na startovní čáru a položí jej zpět na zem.

PŘÍLOHA P II: OSOBNÍ OCHRANNÉ PRACOVNÍ PROSTŘEDKY A VĚCNÉ PROSTŘEDKY POŽÁRNÍ OCHRANY

Tabulka 9: Osobní ochranné pracovní prostředky hasiče

Poř. č.	Druh věcného prostředku	Počet pro každého hasiče	Orientační doba životnosti (v rocích)	
1	Pracovní stejnokroj II (PS II) (100% bavlna, popř. 100% arami, arami/viskóza FR)	blůza	1	2*/6**
2		kalhoty	2	2*/6**
3	Čepice k pracovnímu stejnokroji II	1	5	
4	Ochranný oděv pro hasiče třívrstvý (kabát, kalhoty)	2	5	
5	Jednovrstvý ochranný oděv pro hasiče pro likvidaci požárů ve venkovním prostředí (blůza, kalhoty)	1	5	
6	Přilba pro hasiče	1	daná výrobcem	
7	Obuv pro hasiče (popř. i s prodyšnou membránou)	1	4	
8	Ochranné rukavice pro hasiče (zásahové rukavice)	1	2	
9	Ochranné rukavice proti mechanickým rizikům (pracovní rukavice)	1	1	
10	Kukla pro hasiče	1	5	
11	Lékařské rukavice pro jednorázové použití	1	-	
12	Hasičský opasek s karabinou s minimální pevností 22 kN v podélném směru se sekyrou (tzv. polohovací pás)	1	daná výrobcem	
13	Ponožky do zásahové obuvi	5	1	
14	Svítilna	1	5	
15	Stejnokrojové doplňky k ochrannému oděvu a PS II	triko s dlouhými rukávy (bavlna)	2	1
16		triko s krátkými rukávy (bavlna)	2	1
17		spodky dlouhé „thermo“	2	2

18		triko s dlouhými rukávy „thermo“	2	2
19		triko s krátkými rukávy „thermo“	2	2

Vysvětlivky:

* platí pro PS II 100% bavlna; ** platí pro PS II 100% aramid, aramid/viskóza FR

Poznámka:

Orientační doba životnosti je stanovena na základě předpokládaného opotřebení ochranného prostředku a slouží zejména pro potřeby plánování akvizičního procesu. Pozbyde-li ochranný prostředek svoji ochrannou funkci (zjevné opotřebení, poškození), ihned se vyměňuje za jiný plně funkční prostředek.

Tabulka 10: Osobní ochranné pracovní prostředky¹⁾, které může používat více hasičů

Poř. č.	Druh věcného prostředku
1	Protichemický ochranný oděv
2	Reflexní oděv pro speciální hašení ohně
3	Ochranný oděv proti dešti
4	Reflexní vesta s nápisem „HASIČI“
5	Rukavice z izolačního materiálu pro práci pod napětím
6	Ochranné rukavice proti chemikáliím
7	Kukla pro práci s nebezpečným hmyzem
8	Oděv pro práci s nebezpečným hmyzem
9	Ochranné rukavice antivibrační
10	Ochranná přilba pro práci s motorovou pilou
11	Bezpečnostní postroj

¹⁾ § 3 nařízení vlády č. 495/2001 Sb., kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čistících a dezinfekčních prostředků

12	Věcné prostředky požární ochrany pro práci ve výškách a nad volnou hloubkou
13	Neprořezný oblek pro práci s motorovou pilou
14	Samostatný dýchací přístroj a přidružené vybavení

Tabulka 11: Samostatný dýchací přístroj a přidružené vybavení

Poř. č.	Položka	Počet
1	Autonomní dýchací přístroj	1,7 násobek základního početního stavu hasičů ve směně
2	Záložní vzduchové láhve	1 ks pro každý autonomní dýchací přístroj
3	Plnicí zařízení tlakových lahví	1 ks pro stanici jednotky
4	Kontrolní zkušební zařízení dýchacího přístroje	1 ks pro stanici jednotky

Tabulka 12: Vybavení pro spojení

Poř. č.	Položka	Počet
1	Rádiová stanice zabudovaná ve vozidle	podle počtu zásahových automobilů
2	Rádiová stanice přenosná	1,5 násobek základního početního stavu hasičů ve směně
3	Rádiová stanice základnová	1 ks pro stanici jednotky
4	Mobilní telefon	1 ks pro stanici jednotky + 1 ks pro velitele jednotky
5	Nahrávací zařízení (telefon 150, základnová radiostanice, elektronická požární signalizace)	1 ks pro stanici jednotky

Tabulka 13: Provozní souprava první pomoci pro jednotku

Poř. č.	Položka	Počet
1	Vybavení k zajištění základních životních funkcí (maska, separátor pro dýchání z úst do úst, resuscitační přístroj, dýchací přístroj)	1
2	Chirurgické rukavice a maska	10
3	Polní obvazy a bandáže	10
4	Stabilizační dlahy (souprava)	1
5	Šijový límec, vybavení pro znehybnění	2
6	Roztok na vymytí ran (1 l)	1
7	Přikrývky (bavlna, vlna)	2
8	Nosítka	1
9	Rouška na popáleniny	1
10	Vak na ostatky	1

Tabulka 14: Speciální záchranné vybavení na jednotku

Poř. č.	Položka	Počet
1	Hydraulické vyprošťovací zařízení	1 mimo VHJ-M a VHJ-S
2	Rozpínací nástroj s čelistmi a přímočarý teleskopický rozpínací nástroj – stojka	1 mimo VHJ-M
3	Hydraulická (propojovací) plnicí hadice	1 mimo VHJ-M
4	Hydraulická ruční pumpa	1 mimo VHJ-M
5	Klíny, kolíky (posuvné, otočné)	sada
6	Elektrocentrála	1
7	Trhací háky	1
8	Dřevěné bednění (bezpečnostní)	1
9	Záchranná pila s náhradními noži (pilkami)	1
10	Ochranné brýle	1

11	Pracovní rukavice	na počet hasičů ve směně
12	Souprava zvedacích vaků	1 mimo VHJ-S
13	Naviják a kabely (230 V a 400 V, 25 m)	1
14	Nástroj k proříznutí hadice vystřelovací sedačky	1 pouze VHJ-L
15	Kolík pro zajištění bezpečnostního háku	1 pouze VHJ-L
16	Provozní zajišťovací prostředky (podle typu letecké techniky pro vystřelovací sedačku)	1 pouze VHJ-L

Legenda:

VHJ-L – vojenská hasičská jednotka u leteckých základen

VHJ-M – vojenská hasičská jednotka centra zabezpečení munice

VHJ-S – vojenská hasičská jednotka u specializovaných zařízeních

Tabulka 15: Pomocné vybavení na služební směnu

Poř. č.	Položka	Počet
1	Motorová kotoučová rozbrušovací pila	1
2	Požární sekera bourací	1
3	Páčidlo, sochor	1
4	Motorová řetězová pila	1
5	Svítilna	1,5 násobek základního početního stavu hasičů ve směně
6	Nůžky na drát	1
7	Přenosné nebo pevné vozidlové svítidlo	1
8	Přenosný hasicí přístroj (práškový náplň min. 6 kg)	2
9	Přenosný zásahový žebřík	1
10	Horolezecké lano – dynamické	1
11	Horolezecké lano – statické	1
12	Záchranný postroj	1

Tabulka 16: Vybavení pro manipulaci s nebezpečným materiálem

Poř. č.	Položka	Počet
1	Chemický ochranný oděv	4 ks pro stanici jednotky
2	Detekční papír	1 balení pro stanici jednotky
3	Dekontaminační sprcha	1 ks pro stanici jednotky
4	Absorbenty	podle počtu zásahových automobilů + přiměřená pohotovostní zásoba ve skladu na stanici jednotky